

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNYA ÁLTAL
KIKÜLDÖTT LAPBIZOTTSÁG VEZETÉSE MELLETT

SZERKESZTI:

BUND KÁROLY,

EGYESÜLETI TITKÁR.

HARMINCZKILENCZEDIK ÉVFOLYAM.

II. FÜZET.

1900. FEBRUÁR HÓNAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 28-ADIK NAPJÁN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egylet azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

A lapnak legkésőbb minden hónap végéig a t. együleti tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jeggyel „reclamatio“ teendő.

BUDAPEST, 1900.

„PÁTRIA” IRODALMI VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

ÜLLŐI-ÚT 25. SZ. (KÖZTELEK).

Tájékoztató.

Munkatársaink s azokká lenni kívánó ügybarátaink tájékoztatására a következőket jegyezzük ide:

Az „Erdészeti Lapok“ eddigi tartalmában nyilvánult elveket jövőre is megtartjuk, közleményeink körébe fogadjuk az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felveszszük az erdészeti közletről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Az e lapokban megjelenő közlemények szerzői megfelelő írói díjban részesíttetnek és pedig:

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K.-ban.

Egy nyomtatott ívnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—32 K.-ban.

Egy nyomtatott ívnyi oly fordításért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel 16 K.-ban.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Azokat, kik minket lapunk feladatának megoldásában munkálatokkal támogatni kívánnak, kérjük, hogy dolgozataikat a nyomdában való könnyebb és gyorsabb kiszedhetés végett csak egyes félívekre, s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, mint mondani szokták, törött alakban írják. A ki cikket úgy kívánja közölni, hogy azon *változtatás* ne tétessék: ebbeli feltételét a kézirat beküldése alkalmával szíveskedjék kijelenteni. A cikkekhez tartozó rajzok kidolgozására nézve megjegyezzük, hogy azokat sima, fehér papíron, legalább kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni, Kéziratok nem küldetnek vissza.

A lapunknak szánt dolgozatok bérmentve ezen czim alatt küldendők „Az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám“.

Öhajtjuk, hogy a magyar birodalom minden egyes vidékéről minél számosabb munkatársat bírnak, kik a körükben felmerülő erdészeti napikérdésekről, műszaki és üzleti vállalatokról, faárakról s előforduló eseményekről, habár ezek az illető helyi viszonyok közt még olyan jelentékteleneknek is látszanának, lapunknak gyors és lehető alapos tudósítást tegyenek.

*
A szerkesztő.

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) a következő:

30 példány:	16 oldalas	ivenként 7 K.	—	fill. ;	8 old. iv,	4 K.	40 fill.
50	„	16	„	„	8	„	„
100	„	16	„	„	10	„	„

Zöld borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :
Az Országos Erdészeti Egyesület.

Szerkesztő :
Bund Károly.

Megjelenik minden hónap 28.-án.

Harminczkilenczedik évf. II. füzet. 1900. február hónap.

Előfizetési díj egy évre 16 kor. Az Országos Erdészeti Egyesület oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alap. tagok, kik 300 kor.-nál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

—✚ Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet. —✚—

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

A bükkaltalpfák telítéséről különös tekintettel az állam- vasutak szükségletére.

Irta: Molnár Gyula.

Az «Erdészeti Lapok» 1895. évi évfolyamának XII. füzetében az 1336. oldalon *Tölgy és bükk vasuti talpfák* czim alatt a francia Revue des eaux et forêtsban de Gailtől közölt és a franciaországi nyugati vaspálya társaság által a kreozottal telített bükkaltalpfákra nézve tett kísérletek eredményeit ismerteti Fekete Lajos akad. tanár szakavatott tolla. E cikkecskét és a kísérletek eredményét olvasva, elhatároztam magamban, hogy a rendelkezésemre álló adatok felhasználásával megkísértem leírni a m. kir. államvasutaknál évek hosszú során át bükkaltalpfákkal tett kísérletek eredményeit.

Magyarországon főleg a 80-as években megindult nagy-

mérvü vasuti építkezés és a tölgyfának minden egyéb célra való használhatósága folytán előállott az az eset, hogy a tölgyerdők gyérülésével számot kellett vetni és meg kellett hazánkban is honosítani ama kísérleteket, melyeket a külföldön egyes államok a bükkfával tettek. Az összes lombfák közül csupán csak a bükkfa jöhetett figyelembe, főleg tömeges előfordulása miatt. Az államvasutak igazgatósága tehát, hasonlóan a külföldi vasutakhoz, már a 80-as években elhatározta, hogy vonalain bükk-talpfát is alkalmaz. A bükk-talpfá tartósságát célzó telítési módok tanulmányozására az igazgatóság 1883-ban Polifka János főmérnököt (most felügyelő) küldte ki Németországba. Ezen tanulmányut első eredménye a nagyváradi telítőttelep építése volt az 1884. évben, a melyből az első telített bükk-talpfák, már az 1885. évben kerültek ki.

Polifka szakavatott vezetése alatt a nagyváradi telepet nemsokára a perecsényi, új gradiskai és a magánvállalat tulajdonát képező gyulafalvi telítőttelep követte, melyek segítségével most az államvasut bükk-talpfá szükségletét házi kezelésben szerzi be.

Bizonyos az, hogy a telített bükk-talpfák az első években minőségükre nézve nem voltak éppen kifogástalanok, de ezt csak természetesnek találhatjuk ott, hol egy új impregnálási mód létesítéséről és meghonosításáról volt szó. A m. kir. államvasutak telítőt telepeiből kikerülő bükk-talpfák immár minőségre is kiállják a próbát, s e mellett honi bükkerdeink hasznosításának kérdése is előbbre haladt egy lépéssel.

Ezek előrebocsátása után reátérek magára a bükkfára és tulajdonságaira.

A bükk, mely honi fanemeink között elterjedésre nézve első helyen áll, egyike — átvitt értelemben — a legszeszé-

lyesebb fanemeinknek. Egészséges külsejét látva, nem is sejthetni, hogy belseje beteg lehessen. Ezenfelül nagyon kényes. Ha a vágás után kérgében hagyják, már baja támad. Tenyésztése nem ad annyi gondot, mint kezelése a levágás után. A bükkfa finom és tömött rostú, az évgyűrűk határai, az őszi és nyári faréteg szinezetének csekély különbsége miatt nem vehető ki jól; a nagy mennyiségben fellépő bélsugarak, mintegy 5 mm. hosszúak, illetőleg magasak és igen vékonyak, a bélsugarak tükre feltűnő sötét. Fiatal korában a fa szívós és könnyen dolgozható, öregebb korában keményebb, tömöttebb és nehezebb; a tulkoros vagy túlélő fa pedig igen törékeny és merev.

A bükkfa könnyen hasad és száradás közben erősen megrepedezik.

A fiatal fának egész fateste és az idős fák külső farétegei, melyek a talajnedvnek felfelé való vezetését közvetítik, a levágásnál vízzel vannak telítve és gyengén vöröses színűek. Ez a külső réteg igen vastag, míg a belső érettfá vagyis a belső, sötétebb színű faréteg csak az öregebb és vastag fákon vehető észre. Az egészséges fa meglehetősen sima és fényes, színe vöröses. A lombos nyersfának átlagos fajsúlya Nördlinger szerint 0·986, Hartig Róbert szerint 1·01. A levegőn kiszáradt fának átlagos fajsúlya Nördlinger szerint 0·745, Hartig szerint 0·749. Nördlinger tanár szerint a bükkfa a közép nehéz, keménységre nézve pedig a kevésbé kemény fák közé sorolható.

A fa felső részében több nedv van, mint az alsó részében, úgy, hogy a nedv mennyisége alulról felfelé szaporodik. A nedvmennyiség az egyes évszakok szerint változó. Az élő bükkfákban július hóban van a legtöbb nedv, júliustól hirtelen apad október hóig, október hótól emelkedik deczember hó végéig, de nem éri el a július havi

maximumot. Deczember hótól megint apad a nedvtartalom egészen márczius hó végéig.

A bükkfában tehát a legtöbb nedv július és deczember hóban, a legkevesebb pedig október és márczius hóban van.

A fa belső részében a nedv az időszakokhoz képest a köbtartalom 30—35%-ának felel meg; a külső farétegekben az egyes évszakok szerint, valamint a szerint, hogy a törzsnek mely részéből származik a fa, a nedv 40—55% között ingadozik.

A bükkfa minőségre nézve a 80 éves korban a levágásra már érettnak mondható; technikai célokra a 80—120 éves fák használhatók leginkább, azontul a fa minősége fokozatosan hanyatlik.

A mésztalajon nőtt bükkfa hamarabb érik mint ugyanazon körülmények között más talajon nőtt fa, nemkülömben külföldi megfigyelések kiderítették azt is, hogy mészkavicsba fektetett bükkfalpfák hamarabb korhadnak el, mint bármily más kavicsban fekvők.

A bükkfa tartóssága, ha teljesen és folytonosan víz alatt van, rendkívül nagy, teljesen szárazban meglehetősen nagy, a szárazság és nedvesség változatos behatása alatt azonban igen csekély tartósságú, mivel hamar korhad.

A ledöntés után kéregben hagyott fa igen hamar megfülled, ha pedig döntés után a törzs lehámoztatik, az igen könnyen megrepedezik, széthasad. A ledöntött fa azon rossz tulajdonsággal is bír, hogy nedves időben gyorsan veszi fel a vizet, száraz időben pedig a felvett nedvességet gyorsan adja ki, minek következtében száradásnál a fa igen nagy mérvben összeaszik, vízfelszívódásnál pedig erősen megduzzad és így a megrepedezésre és megvetemedésre igen nagy hajlandósággal bír.

Ez azonban általánosságban van mondva. Vannak a bükkfának még egyéb hibái, melyekre a bükkfalpfák készítésénél tekintettel kell lenni. Röviden elsorolom, hogy azon t. szaktársak, a kik a m. kir. államvasutak vagy egyéb vasutak részére szállítandó bükkfalpfák készítésével foglalkoznak, tudomást vegyenek mind ama szempontokról, melyeket a m. kir. államvasut átvevő mérnökei az átvételnél a fennálló utasítások és rendeletek értelmében figyelembe vesznek.

A bükkfa hibái:

- a) a vörös korhadás,
- b) fehér korhadás,
- c) megfülledés,
- d) túléltség,
- e) ággöcsök,
- f) gyűrűs elválás,
- g) fagyrepedések,
- h) sugárrepedések,
- i) megmunkálási hibák.

A vörös korhadás (bélkorhadás) mindig az érett fában mutatkozik. Rendesen túlél fákban fordul elő, a fiatalabb fákban ritkán. A vörös korhadás úgy jelentkezik, hogy a bél körül a fa vöröses-barna színt vesz fel. Ezen színezés nincsen az évgyűrűk által határolva, hanem szabálytalanul csipkés alakban terjed el.

Az előrehaladt korhadás határát sötétebb színű sáv szegélyzi. Ily sötét színnel körvonalozott csipkés alaku határok a bétől a háncs felé többször is ismétlődhetnek.

Ezen sötétebb színű fodros körvonalak között felhőszerű és szélükön sötétebb színű foltok vannak. Ez az úgynevezett álgeszt. Az egyes csipkés alaku határokon mutatkozó sötétebb vörös szín, a talpfa egész hosszában

végig huzódik, úgy hogy ezen jelenség a fa hosszában is könnyen észrevehető.

A vörös korhadás már az élő fában keletkezik és annak fennt leírt jelei épp úgy láthatók azon, mint az ily törzsekből készült talpfákon. Az élő fában ezen csipkés alakú, sötétebb színű álgeszt, ha a korhadás valamely megtámadt gyökértől származik, alulról fölfelé, ha pedig egy benőtt és korhadásnak indult ág az okozója, attól lefelé huzódik és utóbbi esetben sokszor a törzs aljáig nem is terjed.

A vörös korhadás többnyire a tulélt, rosszul kezelt és rendetlenül kihasznált, tehát az elhanyagolt erdőségekben lép fel és sok szaktekintély állítása szerint leggyakrabban a meszes talajon nőtt fákban. Az vörös korhadás által megtámadott fa sötétebb vörös, később barna, sötétbarna lesz, e közben a farostok mindinkább szétroncsolódnak, szétporlódnak és a korhadás végső kifejlődése abban nyilatkozik, hogy a törzs belseje odvas.

A ilyen jelenséget mutató azon talpfák, melyekben a farostok még nincsennek megtámadva, az átvételből kizárva nincsenek.

A *fehér korhadás* főképp a fiatalabb farétegekben keletkezik, és egyes évgyűrűkben lép fel, tehát mindenkor egyes évgyűrűk által határoltatik, a melyek feltűnő fehér színűek. Ez a fehér szín szalagalakban a fa hosszában is mutatkozik.

A korhadás előrehaladottabb állapotában a fehér szín halavány lilaszínű, később, a midőn már a fa teljesen tönkre van téve, piszkos-sárgás lesz. Mihelyt a fában a hófehér szín mutatkozik, habár szövete még egészségesnek látszik, az tényleg már meg van támadva és rugalmasságát elvesztette; a midőn pedig már a lilaszín lép fel

akkor a faszövet már annyira tönkrement, hogy száraz állapotban taplószerű, nedves állapotban pedig szappanszerűvé válik. Ha a fa színe piszkos-sárga, akkor a fa már teljesen korhadt. A fehér korhadás ezen fokán lévő fa sötétben világít, phosphoreskál.

Azon bükkfalpfák, melyek a fehér korhadás ezen jelenségeit mutatják, miután bennök a korhadás rohamosan terjed, az átvételből teljesen kizáratnak, át nem vehetők.

A megfülledés. Lényeges hibája a bükkfának a megfülledés, mely gyakori és akkor áll be, ha a törzs döntés után kéregben marad. A megfülledést a kéreg lehámozása által lehet megállapítani. Ha a kéreg belső része a színét már megváltoztatta, tehát nem fehér, hanem barna vagy feketés, ez annak a jele, hogy a fa már megfülledt és pedig annál nagyobb mértékben, minél sötétebb színű a kéreg belseje.

A törzs homlokzata színét szintén megváltoztatja és homályosabb színű lesz.

A talpfák homlokzatán a megfülledés kezdetét csakis ezen színváltozás árulja el. A keresztmetszet a megfülledt helyeken úgy néz ki, mintha valami vízben feloldott anyaggal kenték volna be s rézsutosan oldalt nézve, mintha halvány lilaszinbe játszó fényes fehér pokhálóval lenne a már megfülledt rész bevonva.

Előrehaladottabb állapotban helyenként piszkos-sárga foltok keletkeznek a fa homloklapján, a végstádiumban pedig ugyancsak a fehér korhadás jelei állanak be, azon különbséggel, hogy a betegség nincs bizonyos évgyűrűkhöz kötve, hanem a fa szövetének minden irányában szabálytalanul szétterjed. A felbomlott fa piszkos sárgásszínű, vizenyős s abban feltűnő fekete csikok fordulnak elő.

A megfűlledt fa már a megfűlledés kezdetén veszít szilárdságából, hajlékonyságából és keménységéből, legnagyobb hátránya azonban az, hogy telitőszert vagy csak elenyészőleg csekély mérvben, vagy egyáltalán nem is vesz fel és ennek folytán nem konserválható. A megfűlledést legtöbb esetben a fának rossz és meg nem felelő feldolgozása idézi elő.

A megfűlledt fából készült talpfákat a m. kir. államvasut telítésre nem szokta átvenni és így azok az átvételből egyáltalán ki vannak zárva.

A *tuléltség*. Minden élő fánál az érettségi kor bizonyos időben áll be és hosszabb vagy rövidebb ideig tart. A bükkfánál ezen idő a 80—120 évek között van vagyis ezen időn belül a fa a legjobb és technikai célokra legalkalmasabb. Az ezen időn túl lévő fák a tuléltségnek jeleit kisebb-nagyobb mérvben mutatják. A tuléltségnek jele az ugynevezett likacsosság.

A tulélt fákon mutatkozó likacsok az egyes évgyűrűkben egyforma nagyságuak s a fa keresztmetszete szitaszövet alakú. Minél öregebb a fa, annál nagyobbak a likacsok. A tulélt fákon előforduló likacsosságot a fa természetes likacsosságától jól meg kell különböztetni. Az egészséges fában egy és ugyanazon évgyűrűkben nem egyenlők a likacsok. Az évgyűrűnek a fa héja felé eső részén levő likacsok apróbbak mint a belső részén láthatók.

A fák tuléltségére még a keresztmetszetek színéből is lehet következtetni. Minél öregebb a fa, annál sötétebb a színe. A nagyon tulélt fák már vöröses barna színt mutatnak.

Ha a tulélt fát rendes erdei vonófűrészszel keresztülvágjuk, a homlokzata szita alakú, mert a rostok kitöredeznek. Kézi, vagy finom fűrészszel vágva, a fűrészpor a

fűrészelésnél a likacsokba nyomul, azokat kitömi és az ilyképen nyert vágáslap már jobb képet mutat. Gondos és részletes vizsgálat azonban ezen körülményt hamar felderíti.

Ily tulélt fából készült bükktalpfákat a m. kir. államvasutaknál nem szoktak átvenni; ha azonban a talpfa mindkét végének vizsgálatánál az mutatkozik, hogy a talpfa egyik vége kifogástalan, a másik vége pedig nem nagyon likacsos és a talpfa különben is megfelel a mértéknek, az ily talpfa átvehető.

Ággöcsök. Ha az ággöcsök egészségesek, vagyis ha a fa szövetével összenöttek, kifogás alá nem eshetnek azon esetben, ha nincsenek a sin felfekvési helyén vagy pedig ha nem egy nagyobb göcs megy a talpfa közepén keresztül. A korhadás jeleit mutató vagy a fa szövetével össze nem nőtt göcsök a talpfából kivágandók; ezeket figyelmesen meg kell vizsgálni, mert sok esetben a talpfa külszínén csak is az ággöcs a gyanus, a talpfa többi része teljesen épnek, és egészségesnek látszik.

A midőn azonban a korhadás jeleit mutató göcsöt kivágjuk, gyakran észleljük, hogy a folytatásában levő fa korhadt, a miért is jó, ha a talpfa készítő minden gyanus göcsöt okvetlenül megvizsgál, főleg azokat, melyek csakis a talpfa alsó lapján (bélfa részén) láthatók és a talpfa felső lapjáig (szijács) nem érnek.

A *gyűrűs elválás* a bükkfa évgyűrűinek szétválásában nyilvánul, a midőn azok között hézag keletkezik, mely ha nagyobb hosszra terjed, a fának bükktalpfává való kidolgozását megnehezíti, sőt azt erre a célra alkalmatlanná teszi. Az ilyen bükktalpfák az átvételből szintén kizáratnak.

Fagyrepedések. Télen a fagy következtében a fa

belsejében repedések támadnak, melyek a fa hosszában, az évgyűrűkön keresztül vagyis a bélsugarak irányában mutatkoznak, miáltal azonban a fa minősége nem szenved. Ha e hiány nem terjed nagy hosszra, a bükk-talpfa használható és átvehető.

Sugárrepedések. A sugárrepedések csakis döntött törzseken és ennek folytán a kész-talpfákön is kivált melegebb időben állanak be. Ezen repedezés meggátlása céljából a talpfák mindkét végén keresztül menő ékeket alkalmaznak. Ha az ék a fűrészlyukban nem feszít, akkor annak nincs hatása, a miért is a bükk-talpfáknál az ékelésre kiváló gondot kell fordítani.

A sugárrepedések azért veszedelmesek, mert melegebb időben, kivált a fiatalabb, jó minőségű fából készült talpfák széthasadhatnak. Öregebb vagy túlélte fából készült talpfák ezen hibában nem szenvednek oly mérvben, mint az érett vagy fiatalabb fából készült talpfák.

Megmunkálási hibák. A leggyakrabban előforduló hiba az, hogy a talpfák nem a farostok irányában vannak kidolgozva, hanem olyképpen, hogy a rostok kisebb-nagyobb mérvben rézsutosan keresztül vágattak. Az ily módon készült talpfák leforgácsolódnak és a rostok irányában néha annyira meghasadnak, hogy ketté is válnak. A bükk-talpfa szállítók ily bajon úgy segítenek, hogy az elvált forgácsokat rendszeren drótszegekkel szegeznek vissza. Pedig a leforgácsolás által a talpfa méretei szenvednek, a mi az átvételből való kizárást vonja maga után.

Korhadásnak indult vagy már korhadott ággyöcsöket a szállítók sokszor kivágatnak és helyöket szépen utánzott ékkel pótolják. Az ily mesterségesen utánzott göcsök rendszeren nagyobb hibát takarnak és ily esetben átvételnek helye nem lehet.

Oly talpfák, melyek az egész belet tartalmazzák, rendesen igen fiatal fából készültek, ami éppoly hiba, mintha túlélte fából készültek volna. Ezek az ugynevezett *egyes talpfák* (egész fa vastagságából csak egy talpfa vágható ki), melyek a legnagyobb mérvben szoktak össze-vissza repedezni.

Általánosan elfogadott szabály az, hogy a talpfa a fából felénél többet ne tartalmazzon.

Ezek azok az általános szempontok, melyekre a bükkaltalpfák átvételénél a m. kir. államvasutak kiváló gondot fordítanak és az átvétellel foglalkozó mérnökeiktől azoknak szoros betartását követelik.

A bükkaltalpfák átvétele kétféleképpen megy végbe. Az átvétel történhetik a termelési helyen avagy a szállító beszállíthatja az átadásra szánt talpfákat valamely vasuti állomásra. Első eset ritkább, utóbbi az gyakoribb. És ennek oka az, hogy míg az első esetben az átvétellel foglalkozó mérnök napi és fuvardíjköltségeit a vállalkozó fizeti, addig a második esetben a költségeket az átvevő m. á. v. viseli. Az első eset azonban előnyösebb volna a vállalkozókra nézve, mivel a termelési helyen eszközölt átvételnél csakis az átvett, jó minőségű bükkaltalpfákat kell a vállalkozónak a vasuti rakodóhelyhez befuvaroznia, míg a második esetben a vállalkozó a selejtes minőségű talpfát is rendesen befuvaroztatja, a mi költségeit jelentékenyen emeli. Az első esetben a selejtesnek talált bükkaltalpfákat könnyű kevés költséggel tüzfávé feldolgozni.

Az átvétel tárgyát az alább felsorolt méretű bükkaltalpfák képezik:

1. Goliáthtalpfa, mely ujabbán nyer alkalmazást a 12 m., hosszú aczélsínek fektetésénél főleg Budapest és Bécs között. Hossza 2·70 m., szélessége 25 cm. vastagsága 15 cm.

2. Elsőrangú talpfa : ütköző és közbenső. Hossza 2·50 m., előbbi szélessége 30, utóbbié 25 cm., vastagság 15 cm.

3. Másodrangú ütközesi és közbenső bükkfalpfa. Hossza : 2·20 m., előbbi szélessége 25 cm. utóbbié 20 cm., vastagságuk 14. cm.

A bükkfalpfák, melyek átvétettek, ellenőrzés gyanánt az átvételt eszközöző mérnök felügyelete mellett ^{M. Á. V.} sorszám jelzésű bélyegzőkalapácsal lebélyegeztetnek. Az így lebélyezett talpfákról könnyű megtudni azt is, hogy az átvételt ki eszközözte. Épp úgy lebélyegeztetik az átadandó talpfa az illető szállító cég részéről is, a mi szintén az ellenőrzés céljából czélszerű és jó.

A fennálló szabályok és utasítások betartásával átvett és bélyegzett bükkfalpfát a telítés fogatosítása czéljából a telítő telepre viszik.

A m. kir. állanvasut a saját szükségletének fedezésére szánt bükkfalpfákat rendszerint házi kezelésben maga szokta telíteni és éppen ezért több telítőtelepet rendezett be, melyek közül, — mint azt már fönnebb említettem — a legelső a nagyváradi telítőtelep volt, mely 1884. évben épült és az első bükkfalpfatelítés ugyancsak az évi október hó 18-án történt.

A nagyváradi telítőtelep, melynek berendezését Polifka János felügyelő ur a németországi telítőtelepek mintájára modern felszereléssel és czélszerű ujitásokkal kiegészítve Bozóky Béla főmérnök urral együtt eszközözte, évenként átlag 200,000 drb talpfát képes telíteni. Megnyitása óta körülbelül két és fél millió talpfa került ki ebből a telítőtelepből. A telítőtelep berendezése áll:

1. a telítő kazánokból,
2. gőzsűrítőből és
3. a légsűrítő szivattyukból.

A telítőkazánok 10·5 m. hosszúak, átmérőjük 1·9 m. és falvastagságuk 2 cm. Belterhelésük kétféle lehet a szerint a mint vagy 2·70 m. hosszú vagy pedig 2·50 m. hosszú talpfákat telítenek. Előbbi esetben három kocsit tolnak be egy kazánba, mintegy 110—115 drb talpfával, utóbbi esetben azonban négy kocsit 140—150 drb talpfával.

A telítőszer zinkchlorid (horgany halvag) mint legolcsóbb telítési anyag, melynek fajsúlya 17 C⁰-nál 1·015=2·1 B⁰, 30 klg. talpfánkénti felvételi képesség esetén. A telítés menete a következő.

A kazán belterhelése után a pároltatás száraz gőzben 1—2 légköri nyomás mellett 1—1½ óra hosszat tart, a lerakódó talpfalug gondos eltávolításával. Mikor a gőzt a kazánból kieresztették a légsűrítést alkalmazzák, mely után a telítőszer benyomását végzik 8 légköri nyomás mellett. A telítés tölgyfánál átlag 5 óráig, bükkfánál ellenben 3½ óra hosszágig tart.

A felvételi képesség különböző a szárítási fok szerint: 20—40 kg. 2·1 B. foku higitott zinkchlorid.

A perecsényi telítőtelep, mely Ungvár mellett fekszik, a telítésre szánt bükkfátalpfának jelentékeny részét a m. kir. erdőkincstártól veszi át. Évente átlag 250,000 darab talpfát telít. A telítési anyag itt is a zinkchlorid, ujabban pedig bükkfakátrány-olajjal kísérleteznek, de hogy minő eredménnyel, azt a pályába fektetett talpfákból készített kísérleti szakasz csak évek múlva fogja kideríteni. A telítés négy kisebb kazánban történik, melyek mindegyikében átlag 68—72 drb talpfa fér el.

Az új gradiskai (horvátországi), valamint a gyulafalvi telepek (Háromszék megyében) évi termelése egyenként 70,000—100,000 drbra tehető. A telítési eljárás és anyag alkalmazása ép olyan, mint a nagyváradi telítőtelepnél.

A gyulafalvi telepen a telítésre szánt bükkaltalpfákat a Groedel-Horn-czég, illetve az erdélyi erdőipar részvénytárság készítette és a telítés a m. kir. államvasutak közegeinek jelenlétében ment végbe, kik az átvételt eszközölték és a telítésre felügyeltek. Ez a telep azonban nem régiben leégett.

A mi a telítés költségeit illeti, arra nézve a kövekezőket jegyezhetem meg. Az u. n. góliáthaltalpa telítése anyaggal és bérrel együtt átlag 50 fillérbe kerül. Egy darab elsőrangú közbenső bükkaltalpa telítése 44 fillérbe, egy darab másodrangú bükkaltalpfáé pedig átlag 36 fillérbe kerül. A m. kir. államvasut a bükkaltalpfákat a hely és a szállítók szerint különböző egységáron pályázat útján szerzi be. Ezen egységárak másodrangú bükkaltalpfánál 90—108 fillér, az elsőrangú bükkaltalpfánál 150—164 fillér közt váltakoznak. Egy elsőrangú bükkaltalpa készítése átlag 40 fillérbe, szállítási költsége tengelyen átlag 24 fillérbe, kezelési költsége átlag 20 fillérbe, összesen tehát 84 fillérbe kerül. Az átlag 0.103124 m^3 -t kitevő faanyagra tehát 66—80 fillér tőár esik, ami minden esetre elég szép értékesítési eredmény. Ugyancsak egy másodrangú bükkaltalpa készítési költsége átlag 24 fillért tesz ki, tengelyen való szállítása a helyi viszonyoknak megfelelőleg 16—20 fillérbe, kezelési költsége pedig ugyanennyibe kerül. A 0.0693 m^3 -t kitevő talpfára tehát átlag 30—50 fillér esik, ami ha nem is valami fényes, de sokkalta jobb eredménynek látszik, mint a bükkfának tűzifává való feldolgozása.*)

A telített talpfákba az évjelzéssel ellátott 7.5 cm.

*) Ezen kedvező adatok véleményünk szerint lényegesen módosulnak, mihelyt nem a tiszta áru köbtartalmát, hanem a reáfordított nyersfa tömegét vesszük számításba. A bükkaltalpakészítés tudvalevőleg nagy anyagpazarlással jár.

hosszu jelzőszegeket vernek, melyeknek alakja az évek szerint változó.

A telített bükktalpfákat a pályába fektetés előtt úgy szokták rakásolni, hogy lehetőleg minden oldalon a levegővel érintkezzenek és így száradásuk előmozdittassék.

Az egészséges bükktalpfánál a telítés teljesen érvényesül és ily talpfák 7—7.5—8 évig is eltartanak, a mikor agyorsvonalatok által befutott pályán a mechanikai rombolás amugy is bekövetkezik. Sajnos azonban nem mindig teljesen kifogástalan egészségű bükkfa áll rendelkezésre, mivel az átadásra kerülő talpfák között igen sok a már első stádiumban fülledt fa. Csak teljesen egészséges faanyag konzerválható jól. Egyes vonalakon még az 1897. évben is cseréltek ki olyan bükktalpfát, mely az 1885. évben telítettett és így tartóssága 12 évre terjedt.

Általános az a nézet, hogy a meszes talajon, valamint a nyugati és északi fekvésű oldalakon nőtt bükkfák nem szolgáltatnak oly jóminőségű talpfát, mint a verőfényesebb és nem nedves helyeken nőtt fák. Előbbiek a telítésnél csak nehezen szabadíthatók meg a fa nedvétől és a telítési anyag nem járja át teljesen a talpfa egész szövetét.

A bükkfatelítés az államvasutak részéről tapasztalható szakszerű felkarolás és vezetés mellett idővel remélhetőleg az eljárás olcsóbbá tétele mellett annyira javul, hogy a bükktalpfák a folyton gyérülő tölgyerdők pusztulásával nemcsak szükségből, de némi joggal is elfoglalják a tölgytalpfa helyét. Tudvalevő, hogy az államvasutak ujabban a talpfaátvétel és kezelés körül okleyeles erdőgazdákat alkalmaznak.

Végül néhány talpfaszállítót nevezek meg, kik nagyobb mennyiségben szállítanak a m. kir. államvasutaknak. Ezek: az erdőkincstár Ungvárt, Dobresten, a Gröedel-cég

Gyulafalván, Eissler testvérek Bécs, Wolfner Budapest, Kern Lipót Budapest, Kronberger M. és fiai Budapest, Jiraszek és Krausz Zágráb, Vuk M. és fiai Budapest, Léderer Dávid Budapest, Hirsch és Kleinberg Kolozsvár, Módy Elek Deés, Br. Vay Dénes, Ugron Gábor stb.

A francia szarvasgomba előfordulása hazánkban.

Irta Pölöskey József okl. erdész.

Az 1898. év nyarán Zirczen, mint apátsági erdőgyakornok dr. Hollós László kecskeméti főreáliskolai tanár urral találkoztam, aki Magyarország gombáinak gyűjtése, és tanulmányozása végett kereste fel a Bakonyt. Szívesen beleegyeztem, hogy az apátság erdeiben szabadon járhasson, annyiival is inkább, mert felemlítette, hogy az apátsági erdőktől nem messze fekvő ó-bányai erdőben szarvasgombát talált, a mely iránt magam is nagyon érdeklődtem. Hollós ur egy napi kutatás után, eredménytelenül tért ugyan haza, vége lévén a szünidőnek, nekem azonban mégis sikerült e gombának két fajtát feltalálnom s a talált példányokat tudományos meghatározás végett hozzá el is küldöttem.

Jelen soraimnak célja az, hogy igen tisztelt szak-társaimat, amennyire szerény tehetségemtől telik, ezen hasznos gombával megismertessem és becses figyelmüket arra felhívjam.

A francia szarvasgomba a Tuberaceae családjába tartozó földalatti gombafaj. Eddig mintegy 39 faja ismeretes. Alakjuk gömbölyded vagy szabálytalanul gömbölyű, némely faj alakra nézve hasonlít a burgonyához, sőt sokszor még annál szabálytalanabb példányok is találhatók. Nagy-

ságuk változó, vannak mogyoró-, de vannak ökölnagyságúak, sőt még annál nagyobb példányok is, mint ezt a Bakonyt járó kanászok állítják. Színük fekete vagy vöröses fekete. Felületük bőrszerű s kisebb-nagyobb bibircsekkel van fődve. Belsejük husos, a nedvdus külső bőrnemű köpenytől elválaszthatlan s számos tekervényes üreggel bir. Belső husos részük színe feketés, vagy hamuszürke, illetve ibolyás színű s fehér vagy fekete színű erek szövik át, melyektől márványra emlékeztető erezést kap. Az üregekben fejlődnek a gomba szaporodására szolgáló spórák, melyek száma egy-egy spóratartóban 1—8 között változik. Álakjuk különböző s sokszor csak a sporák különalakuságából határozható meg a gomba faja mikroskop alatt.

A szarvasgomba illata oly erős, hogy friss állapotban a szobában tartani nem lehet, megszáradva szagát nagyrészt elveszti. Ize kellemes és fűszeres. Mint csemegét fogyasztják, részint nagy drágasága miatt, részint pedig, mert a nehéz ételek közé tartozik. Nitrogéntartalma nagy. Hatásáról azt tartják, hogy az emésztést elősegíti és izgató.

A szarvasgomba tenyészetére kedvezők a napos, délnek hajló, mérsékelt lejtőjű hegyoldalak, melyek talaja meszes vagy agyagos, de a mellett porhanyó és televénydus. A világosságot megkivánja s azért teljes zárlatu erdőben nem terem meg, az árnyékosabb helyeken pedig, mint az északi oldalakon és mélyebb fekvésű völgyekben ritkábban hoz termést. Legjobban szereti a gyér tölgyeseket és bükkösöket. A fanem nem oly fontos tenyészetére mint az előbb említett tényezők, mert bár leginkább a tölgy- és bükkerdőben találtaik, de előfordul más lomblevelű erdőben, sőt a fenyőállabokban is, de az utóbbiakban előforduló fajok nagyrészt élvezhetetlenek. Arra nézve, mily koru erdőben hoz a szarvasgomba-telep termést, a

vélemények ketté oszlnak. Dr. Hollós László, ki ezen gombával tüzetesen foglalkozik, azt állítja, hogy 25 évesnél fiatalabb állabokban nem fordul elő, a német irodalomban pedig azt találtam, hogy a 20—25 éves fiatalosok alatt hozza a legnagyobb termést s az öregebb erdőben már csak szórványosan fordul elő. Az itt előforduló 3 faj mind öregebb, 60 évnél idősebb állabokban található, ami Hollós állítása mellett bizonyít. Ez irányban az idő rövidsége miatt nem tudtam bővebb tapasztalatokat szerezni, de hiszem, hogy sikerülni fog ezen kérdést is eldönteni, amit megkönnyít az a körülmény, hogy a szarvasgomba-telep fölött a föld állítólag csupasz, fűtől mentes. Nálunk ezen gombát a kanászok földi kenyér név alatt ismerik, értékéről azonban nincs sejtelmük. Egy kanász állítása szerint a bakony-réde-i erdőben most is nagyobb mennyiségben fordul elő a szarvasgomba, s egy alkalommal egy telepről negyed zsákra valót szedett. Ezen állítást megerősíti Fischl Ferencz ny. apátsági erdőmester is, a ki azelőtt 60—65 évvel a rédei uradalomban lévén alkalmazva, ezen gombát betanított vadászkutyával maga is gyűjtötte és évenként néhány mázsát adott el az uradalomból. Hogy a Bakonyban ez máshol is előfordul, azt a kanászoktól tudom, mert bárhányat kérdeztem a földi kenyérről, mind ismerte s pontosan le tudta írni alakját s tulajdonságait. A kutatásoknál ezek vezetnek leginkább nyomra.

Ugy a gomba, a termés, mint annak myceliuma a föld alatt 5—10 cm. mélységben fejlődik s ha megérett a termés, a földet kissé felemeli. Fehér, penészszerű myceliuma a fák hajszálgyökereivel van összeköttetésben s azokból táplálkozik. A gomba telepeket alkot, melyek kezdetben kicsik, de amint a fa növekszik s gyökerei a törzstől távolodnak, azon mértékben terjed a telep is. De

nem csak a fa gyökereit támadja meg, hanem az aljnővényzet, a füvek gyökereit is, sőt ezeket ki is öli. Ez a körülmény eredményezi azután a telep fölött a föld csupaszságát. Hogy a myceliumok a fa gyökerein élősködnek, bizonyítja azon körülmény, hogy a gomba elpusztul, ha a telep fölött a fát levágják.

A szarvasgombát a gyakorlatban két osztályba: az élvezhető és nem élvezhető szarvasgombák osztályába sorozzák.

Az élvezhetők közül hazánkban a következők ismereteseek :

Tuber aestivum Villadini (Nyári szarvasgomba.) Színe kívül fekete, vagy fekete-barna, alakja gömbölyű. Bibercei igen nagyok.

Belseje kávészínű és erezett. Spórái elliptikusak s egy-egy tartóban 1—3 spóra található. Szaga erős és kellemes. Nagyságuk változó, vannak mogyoró-nagyságúak, de vannak a tyuktojásnál nagyobbak is. Találtam a zirczi erdőgondnokság Bajor nevű erdő részében 60—160 éves, továbbá az Ökörmező nevű részben 60—100 éves bükk tölgy, gyertyán és cserből álló vegyes állabokban. Dr. Hollós pedig Ó-Bányán a Kericsér és Borzás nevű erdőrészekben fedezte fel. Az irodalom szerint előjő még Sümeghen és Galgócson.

Franciaországban egyike ez a legkedveltebb fajoknak s kilóját 12—24 koronával fizetik.

Tuber excavatum Villadini (Kivájt szarvasgomba.) Külsejének színe barnás, kicsi bibercekkel fődött. Belseje sárgás, erezett és üreges. Spórái elliptikusak, sárgásbarnák. Egy-egy spóratartóban rendszeren 2—4 spóra található.

Nagyságra nézve a gubacscsal megegyezik. Értéke az előbbinél kisebb.

Cheiromyces meandriiformis. Villadini (Fehér szarvasgomba). Felülete bőrszínű, színe halvány-barna, nagyságra a burgonyához hasonlít, de annál nagyobb és szabálytalanabb példányok is találhatók. Belseje fehéres. Ezeete sárgás és erősen csavaros. Szaga nem oly erős, mint a többi fajoké, de íze kitűnő. E fajt a Bakonyban eddig nem sikerült felfedeznem, dr. Hollós azonban felfedezte Jablonka mellett, továbbá Cselniken Krassó-Szörény megyében. Állítólag előfordul még Árvamegyében, továbbá Eperjes, Kolozsvár körül és a Székelyföldön.

A szarvasgombát erre betanított disznókkal és kutyákkal keresik. A disznó kedvező szélben 50—60, a kutya pedig 30—40 lépésről is megérzi. E célra legjobban megfelelnek az uszkárkutyák, habár bármely más kutyafajt is be lehet tanítani.

Fischl Ferencz ny. apátsági erdőmester e célra vadász-kutyát használt. Ugyancsak ő állítja azt is, hogy egy gombavadász, a mint a szarvasgomba keresőket nevezik, a földön négykézláb mászva képes volt megérezni a gomba telepet a földben.

Hogy manapság gyűjtik-e ezen gombát, arról biztos tudomásom mindeddig még nincs.

Francziaország ezen gombából évenként mintegy 6 millió forintot vesz be, ami még egy nemzet háztartásában sem kicsinylendő összeg. Mint erdei mellék használat szépen emelhetné nálunk is az erdőgazdaság jövedelmét ott, ahol előfordul. Az eddigi hiányos kutatásokból is látjuk, hogy hazánk különböző vidékein előfordul és pedig némely helyen állítólag nem csekély mennyiségben.

Soraimat boldogult Szécsi Zsigmond szavaival fejezem be, ki Erdőhasználatában a következőket mondja: «A fennebbiekből mindenki láthatja, hogy az erdőnek a

fán kívül még igen sok és gyakran valóban jól értékesíthető anyaga van, melyet csak kellően ki kell használni. A legtöbb esetben ezen anyagok felhasználása által az erdőtenyésztésnek mit sem ártunk, az erdőbirtokosnak gyakran hasznos, a népnek pedig mindig új kereseti forrást nyújtunk. Buzdítson minket e tekintetben Németország (Franciaország) példája, mely sokszor látszólagosan értéktelen anyagok felhasználásából szép pénzt tud szerezni, s ezt leggyakrabban éppen mi fizetjük meg oly anyagokért, melyek nálunk még nagyobb mennyiségben fordulnak elő, mint ottan. Hogy azonban úgy az erdőpénztár, mint a nép, valamint a közvetítő kereskedő javára új, eddig még nem, vagy nem elég terjedelmesen üzött mellékhasználatokat eredménynyel honosítsunk meg, ahhoz szükséges, hogy azt egyrészt az erdészek a néppel és a közvetítő fa- vagy egyéb kereskedővel megismertessék, másrészt, pedig a kereskedelemmel foglalkozó osztályok ilyen czikknek vevőket, piacokat keressenek. Szorgalmas utánjárásuknak, észszerű nyomozásuknak kell, hogy sikere legyen.

Egyesületi közlemények.

I.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1900. évi január hó 20-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Báró Bánffy Dezső elnök ő exja, dr. Bedő Albert első alelnök, Horváth Sándor második alelnök, Arató Gyula, Csik Imre, Csupor István, Havas Ágoston, Hirsch István, Kallina Károly, Laitner Elek, Nagy Károly, Söltz Gyula, Tavi Gusztáv, Vadászffy Jenő választmányi tagok, Bund Károly titkár és Levitzky Albert pénztárnok.

Csiby Lőrincz, Havas József, Lászlóffy Gábor és Scholz Ottó választmányi tagok elmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal mentik ki.

I. Elnök ő exja az ülést megnyitja és az egyesület ujonnan megválasztott titkárát az egybegyült választmánynak bemutatja.

Bund Károly titkár őszinte köszönetet mond azért, hogy megválasztása által az igazgató-választmány őt az ismeretlenség köréből az egyesület titkári állására emelte; érzi ugyan, hogy a magára vállalt kettős feladatot: az egyesület adminisztratív ügyeinek ellátását és az Erdészeti Lapok szerkesztését, különösen a fenforgó viszonyok között, a midőn ezeket a teendőket oly illustris férfiak kezéből veszi át, a kik, mint e téren rég elismert tekintélyek, a szó legszorosabb értelmében hivatásuk magaslatán állottak, csak nehezen és idővel fogja bár csak megközelítőleg hasonlóan tökéletes módon teljesíthetni, de igéri, hogy munkaerejét teljesen az egyesület érdekeinek szenteli, kérvén a választmányt, hogy működését jóindulatu támogatásában részesíteni sziveskedjék.

II. A titkár a pénztár állásáról a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1900. január

1-től a mai napig	7,121 K. 11 f.
kiadásai pedig	1,847 „ 86 „
rugtak, a kézi pénztár készlete tehát	5,273 K. 25 f.

A kimutatott bevételekből az alapító tagok magánkötvényeinek értékapasztására 331 K. 84 f., a Wagner Károly-alapítvány javára 2 K. és a titkári nyugdíjalapra 43 K. folyt be; a többi bevételekre tehát 6744 K. 27 f. esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapítványi számadásnak 22,254 K. 54 f. és a letéti számadásnak 10,512 K. 38 f. pénzkészlete.

Ezek szerint a pénztárban levő készlet a következő:

Pénztári számadás készlete	5,273 K. 26 f.
Alapítványi „ „	22,254 „ 54 „
Letéti „ „	10,512 „ 38 „
Összesen	38,040 K. 17 f.

Ebből az összegből 37,543 K. takarékpénztári betét, a többi készpénz.

A kimutatott összegen kívül az egyesületnek a Magyar földhitelintézetnél 97,800 K. n. é. magyar koronajáradék kötvénye, 8000 K. (4000 frt) n. é. és 17,000 K. n. é. 4⁰/₁₀-os földhitelintézeti

záloglevele, 61,000 K. (30,500 frt) n. é. 4⁰/₀-os földhitelintézeti szabály. és talajjavítási záloglevele, 1200 K. (600 frt) n. é. 1860. évi államsorsjegye és 600 korona (300 frt) n. é. osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegye, egészben véve 210,600 korona n. é. értékpapirból álló letétje van.

Ugyancsak a magyar földhitelintézetnél 200 K. (100 frt) helyezettett letétbe, 10 drb a gazdák biztosító szövetkezeze részére jegyzett üzletrész ára fejében.

Az előbb említett papírok az alaptőke és az alapítványok értékpapirkészletét képezik.

Egyidejűleg jelenti, hogy az alapítványi számadásnak fennebb kimutatott 22,254 K. 54 f. pénzkészletéből az alaptőkét 12,143 K. 97 f., a Wagner Károly-alapítványt 4002 K. illeti; az eddig követett szokáshoz mérten indítványozza, hogy *16,000 K. névértékű magyar földhitelintézeti szabályozási és talaj javítási záloglevél vásároltassék és a magyar földhitelintézetnél letétbe helyezettessék.*

A pénztári jelentésben kimutatott pénzkészleteket az igazgatóválasztmány a pénztárban őrzött készletekkel egyezőknek találta és a jelentést tudomásul vette; egyuttal elhatározta, hogy 16,000 K. névértékű magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél vásároltassék, ezen 4⁰/₀-kal kamatozó papir vásárlása azonban csak akkor vétessék fogamatba, a midőn a takarékbetétek jelenlegi 4¹/₂⁰/₀-os kamatozása megszűnik, illetve lejobb száll.

III. A titkár bemutatja az 1899. évre vonatkozó számadásokat, melyek kedvező eredménnyel záródtak le. A 36,860 frttal előirányzott bevétellel szemben 38,262 frt 08 kr., vagyis 1402 frt 08 krral több folyt be. A 21 bevételi rovat közül 17 záródott le felesleggel, háromnál a tényleges eredmény megegyezett az előiránnyal, s csak egynél a „Más átfutó bevételek“ czimű XVII. sz. rovatnál mutatkozik hátramaradás, mely azonban a rovat természeténél fogva az egyesület vagyonára befolyással nincsen.

A kiadások összege szintén 38,262 frt 08 kr, ebben az összegben azonban benn foglaltatnak azok a pénztári feleslegek, melyek a kezelési év végével az alaptőkéhez csatolandók. Ily czimen az előirányzat 2702 frt 60 krt tüntet fel, evvel szemben azonban az alaptőke 6077 frt 68¹/₂ krral gyarapított s a bevételek feleslegéből ezenfelül 2000 frt adatott át az alapítványi számadásnak a

titkári nyugdíjalap javára, nemkülömben a m. é. közgyűlés határozata alapján a Wagner Károly-alapítványnak 20,000 frtra való kikerekítésére, ezen alapítványhoz 1834 frt 58 kr csatoltatott. Az előirányzattal szemben tehát a bevételek feleslege 7209 frt 66¹/₂ krral kedvezőbb.

A kiadási rovatok közül csak egynél „Az Erdészeti Lapok és más állandó kiadmányok nyomtatási költsége“ című IV. rovatnál fordult elő a vagyonmérleget érintő 509 frt 77 krnyi túllépés, melynek fedezésére az a 700 frtnyi póthitel szolgált, a melyet az igazgató-választmány 1899. évi december hó 9-én tartott ülésén ezen a rovaton engedélyezett.

A titkár jelenti továbbá, hogy az eddigi gyakorlathoz képest utólagos jóváhagyás reményében „Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadványok költségei“ című XX. kiadási rovat alatt előirányzott 1000 frt hitelnek fel nem használt 540 frt 19 krnyi összege letétbe helyeztetett, hogy a folyó évben ezen a rovaton előreláthatólag felmerülő nagyobb kiadások fedezésére felhasználható legyen.

Az igazgató-választmány a XX. kiadási rovat alatt az 1899. évre előirányzott összeg fel nem használt részének letétbe helyezését jóváhagyólag tudomásul veszi és a számadásnak megvizsgálására, valamint az 1901. évi költségvetés tervezetének elkészítésére Bartha Gyula választmányi tag elnöklete alatt Csik Imre választmányi és Tordony Gusztáv rendes tagokat küldi ki, felkérve ezt a bizottságot, hogy az igazgató-választmány m. é. december hó 9-én tartott ülésén hozott határozata értelmében a behajthatlan tagsági díjak, alapítványi tőke- és kamat-hátralékokon kívül a be nem hajtható hirdetési díjak törlése iránt is tegyen javaslatot.

IV. Az igazgató-választmány 1898. évi augusztus hó 23-án tartott ülésében a székes-fehérvári ismeretlen alapítványának gyarapítására egy új 100 frtos 1860. évi államsorsjegy beszerzését rendelte el. A Magyar Földhitelintézet ezt a sorsjegyet az egyesület megbízásából be is szerezte, számát azonban, melynek ismeretére az egyes alapok sorsjegyeinek elkülönített nyilvántartása végett szükség van, mindeddig nem közölte.

Az igazgató-választmány az 1899. évi számadások átvizsgálá-

lására kiküldött bizottságnak egyik tagját kéri fel, hogy a titkárral és a pénztárnokkal a kérdéses sorsjegy számának megállapítása végett a M. Földhitelintézetnél személyesen járjanak el.

V. Elnök ő exja indítványozza, hogy a titkári állás újjászervezése következtében szükségessé vált szolgálati-, fegyelmi- és nyugdíjszabályzatok szerkesztésére dr. Bedő Albert első alelnök elnöklete alatt három tagu bizottság küldessék ki, mely egyuttal, mint lapbizottság az említett szabályzatok megállapítása után is tovább működnek. Megjegyzi ő exja, hogy ezen lapbizottság feladata nem az volna, hogy az Erdészeti Lapokban közzéteendő anyagot előzetesen átnézze és ezzel a szerkesztő felelősségét mintegy magára vállalja, hanem célja egy oly szervet alkotni, melynek feladata a lap tartamát az igazgató-választmány részéről állandóan felügyelni s melyhez a titkár, mint az Erdészeti Lapok szerkesztője azokban az esetekben fordul tanácsért, a midőn oly természetű kérdéseknek az egyesület hivatalos közlönyében való tárgyalásáról van szó, a melyeknél a közzététel iránti intézkedés az egyesület álláspontjából elbírálandó.

Az igazgató-választmány beható eszmecsere után az elnök ő exjának indítványa értelmében határoz és a szóban forgó bizottságba dr. Bedő Albert első alelnök elnöklete alatt Horváth Sándor második alelnököt és Arató Gyula választmányi tagot küldi ki. Egyuttal kimondja, hogy úgy a lapbizottság minden egyes tagjának, valamint a titkárnak is jogában áll véleményeltérések esetén a választmány döntését provokálni.

Az Erdészeti Lapok czimlapján a lapbizottság működése a következő szövegezéssel jut kifejezésre: „Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya által kiküldött lapbizottság vezetése mellett szerkeszti“

VI. Az 1898 évi közgyűlés a Deák Ferencz-alapítvány 1899. évi kamatainak felhasználására nézve olyképen határozott, hogy azokból 300 frt három szakkérdésre tüzessék ki, a kamatok többi része pedig (250 frt) az Erdészeti Lapok 1899. évfolyamában megjelent érdemes cikkek jutalmazására fordíttassék.

A kitűzött három szakkérdés tudvalevőleg még függőben van, ellenben szükséges volna az Erd. Lapok m. é. évfolyamában meg-

jelent czikkek bírálatáról és ennek alapján a rendelkezésre álló 250 frtnyi jutalom szétosztásáról gondoskodni.

Az igazgató-választmány az Erd. Lapok m. é. évfolyamában megjelent czikkek bírálatára, valamint a jutalmak szétosztására vonatkozó javaslattétel végett Horváth Sándor második alelnökből, Tavi Gusztáv és Arató Gyula választmányi tagokból álló bizottságot küld ki.

VII. A Deák Ferencz-alapítvány 1901. évi kamatainak felhasználására vonatkozó javaslattételre az igazgató-választmány Sóltz Gyula, Vadas Jenő és Tomcsányi Gusztáv választmányi tagokat kéri fel.

VIII. A titkár hivatkozással arra, hogy az egyesület f. é. rendes közgyűlése Selmezbánya város vendégszerető falai közt tartandó, felkéri az igazgató-választmányt, hogy a közgyűlés előkészítése iránt intézkedni sziveskedjék.

Az igazgató-választmány a közgyűlés elkészítése czéljából ügyvezetőül Vadas Jenő és Csiby Lőrincz választmányi-tagokat küldi ki, felkérve őket, hogy Selmezbánya város tanácsával érintkezésbe lépve, a közgyűlés programjának tervezetét elkészítsék és az elnökségnek a következő választmányi ülés előtt bemutassák.

Ezekről az intézkedésekről Selmezbánya város tanácsa egyidejűleg értesítendő.

IX. Titkár bemutatja a földmivelésügyi minister urnak 1899. évi 92711. számú leiratát, melylyel az egyesület módosított alapszabályainak a bemutatási záradékkal ellátott egy példányát megküldi. Titkár javasolja, hogy az eddigi eljárástól eltérően az alapszabályok ezuttal, tekintettel arra, hogy a titkári szolgálati, fegyelmi és nyugdíjszabályzat felvétele által nemsokára ismét módosulnak, ne sokszorosítottassanak, hanem kinyomatásuk egyelőre függőben tartassék.

Az igazgató-választmány ily értelemben határoz.

X. A földmivelésügyi ministerium 1899. évi 93619. számú leiratában értesíti az egyesületet, hogy az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságába az egyesület által annak idején kijelölt két tag megbízatása az 1892. évi 19831. földm. minist. szám alatt kiadott szabályzat 4 §-a szerint

lejárta és felkéri az egyesületet, hogy az 1900—1902. évek tartamára újból két tagot kijelölni sziveskedjék.

Az igazgató-választmány Laitner Elek és Lászlóffy Gábor választmányi tagokat jelöli ki.

XI. A földmivelésügyi minister ur értesíti az egyesületet, hogy 1897. évi szeptember hó 6-án a Tisza forrásánál járván, ez alkalommal intézkedett, hogy az Okola havason menedékház építtessék, s az egyesület által nagyérdemű és boldogemlékü elnöke, gróf Tisza Lajos nevéről elnevezett facsoport kerítéssel véttessék körül és emlékkövel is megjelöltessék. Az emlékköbe a következő szavakat vésette: „Tisza Lajos facsoportja. Így nevezte el az országos erdészeti egyesület 1882. augusztus hó 24-iki közgyűlésén, elnöke emlékére“.

A minister ur egyúttal ezen facsoportnak, a menedékháznak és a Tisza-forrásnak fényképeit felajánlja az egyesületnek.

Az igazgató-választmány hálával fogadja a ministur ur kegyeltes intézkedéseit és elhatározza, hogy az egyesület köszönete felíratilag hozassék ő exja tudomására. A fényképek az egyesület elnöki szobájában fognak elhelyeztetni.

XII. A titkár bemutatja a földmivelésügyi miniszter ur m. é. 87282. számú leiratát, mely szerint az 1899. évben 1008 hold kopár terület erdősítéseért jutalom és segélyképpen összesen 10,000 koronát osztott szét az erdőbirtokosok között.

Örvendetes tudomásul szolgál.

XIII. A földmivelésügyi minister ur az egyesületnek megküldötte a „Magyarország madarai, különös tekintettel gazdasági jelentőségükre“ című művet, Köszönettel fogadtatik.

XIV. Titkár bemutatja Pohl Jánosnak, az osztr. magy. államasutársaság erdőrendezőjének levelét, melyben tangens-táblázatainak kinyomatására nézve a legutóbbi választmányi ülésen megszabott feltételek elfogadásáról értesít.

Tudomásul szolgál.

XV. Hirdetési díjak elengedésére vonatkozó két kérvény elintézése után az igazgató-választmány reátér Greiner Lajos rendes tag kérelmére tagsági díj hátralékának negyedévi részletekben való törlesztésére nézve. Az igazgató-választmány a kérelmet teljesíti, oly feltétellel azonban, hogy a kérvényező f. é. április hó 1-étől

kezdvé negyedévenként legalább 20 frtot tartozik fizetni, s hogy bármely részletfizetés elmulasztása esetén az egyelőre felfüggesztett bírói eljárás azonnal újból megindítandó.

XVI. A kaláni bánya- és kohórészvénytársaság értesíti az egyesületet, hogy a felszámolás alatt álló brassói bánya- és kohórészvénytársulat alapító tagsági jogait a brassói erdő részvénytársaságra ruházta át.

Az igazgató-választmány tekintettel az alapszabályokra az átruházást megengedhetőnek nem tartja és az említett részvénytársaság értesítését tudomásul nem veheti.

XVII. A következő új tagok vétetnek fel:

a) alapító tagnak: *Koltzmann Géza*, m. k. erdészjelölt, 320 korona alapítvánnyal kötelezvényben, ajánlja *Cornides György*,
b) rendes tagoknak: *Vidor Ignác* urad. főerdész, ajánlja *Graf Adolf*; *Gaal Károly* segédhiv. vezető, ajánlja a titkár; *Hegedüs Béla* m. kir. erdészjelölt, ajánlja *Porubszky Gyula*; *Tauber Ödön* m. kir. erdészjelölt, ajánlja *Matavovszky Árpád*; *Holzappel Gyula* m. k. erdészjelölt, ajánlja *Tomesányi Gusztáv*; *Teltsch László* m. k. erdőgyakornok, ajánlja *Matavovszky Árpád*; *Herrmann János* erdőakad. hallgató, ajánlja *Spettmann János*; *Pécsi Ottó*, erdőakadémiai hallgató, ajánlja *Tomasovszky Imre*.

XVIII. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek:

1. 1899. évben.

Kötvényben tett alapítványaik törlesztésére befizetett: özv. *Janák Lászlóné* 10 frtot, özv. *Guha Károlyné* 10 frtot, özv. *Révi Józsefné* 10 frfót, özv. *Morvay Gyuláné*, 10 frtot, özv. *Kürthy Gézáné* 10 frtot, özv. *Balás Emilné* 10 frtot, özv. *Nagy Gyuláné* 8 frtot, özv. *Pukács Antalné* 10 frtot, özv. *Szántó Istvánné* 10 frtot, özv. *Jenőffy Jenőné* 10 frtot, *Páll Miklós* 20 frtot, *Ágh Gyula* 20 frtot, *Legányi Géza* 10 frtot, *Aronffy Ernő* 60 frtot, *Steger Antal* 27 frtot, özv. *Illiesiu Jakabné* 18 frtot, *Törzs Kálmán* 160 frtot, *Bittner Gusztáv* 25 frtot, *Craus Géza* 7 frt 15 krt és néhai *Taferner István* hagyatéka 108 frt 74 krt.

A *Wagner Károly*-alapítvány javára befizetett a gödöllői erdőhivatal egy főerdőr rendbirságából 5 frtot.

2. 1900. évben.

Kötvényben tett alapítványaik törlesztésére befizettek: Ruttkay Géza 10 K.-t, Huszár József 10 K.-t, Korai Frigyes 38 K.-t, id. Várjon Géza 200 K.-t, Zuszkin Károly 73 K. 84 Fill.-t.

A titkári nyugdíjalapra fizetett Bund Károly titkár 42 koronát.

A Wagner Károly-alapítvány javára befizetett Skorpil Ede egy erdőőr rendbirságából 2 koronát.

Tudomásul vétetik.

XIX. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Bedő Albert első al-
elnök és Hirsch István választmányi tag kéretnek fel.

K. m. f.

Bund Károly s. k.,
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.,
elnök.

Hitelesítésül:

Hirsch István s. k.,
választmányi tag.

Dr. Bedő Albert s. k.,
alelnök.

II.

Kérelem.

Selmeczbánya sz. kir. város, melynek vendégszerető falai között egyesületünk f. é. közgyűlése június hó végső és július hó első napjaiban fog lezajlani, avval a kérelemmel fordult egyesületünkhöz, hogy a közgyűlésen való résztvételre vonatkozó s rendelkezésünkre bocsátott jelentkező lapokat, az azokon is felemlített különleges körülmények folytán már az Erd. Lapok ezen száma mellett bocsássuk közzé.

Bár egyesületünk a közgyűlésre szóló meghívót az eddigi eljáráshoz képest csakis a közgyűlés napirendjének és tárgysorozatának megállapítása után fogja kiadni, mégis a magunk részéről is felkérjük az egyesület t. tagjait, hogy Selmeczbánya sz. kir. várost a közgyűlésen való részvételre nézve a mellékelt kérdőív felhasználásával lehetőség szerint már most tájékoztatni szíveskedjenek.

Budapest, 1900. február hó 14-én.

Az országos erdészeti egyesület
titkári hivatala.

III.

Kérelem az új vámtarifa előkészítése ügyében.

Földmívelésügyi kormányunk felhívta az országos erdészeti egyesületet, hogy az osztr.-magyar vámterület megállapítandó új autonóm vámtarifájára nézve mondjon véleményt, tegye ez ügyet az egyesület által képviselt szempontokból beható tanulmány tárgyává és közölje vele az új vámtarifára vonatkozó kívánságokat.

Evvel a kérdéssel, mely gazdasági életünk egész körét s benne magát az erdőgazdaságot is közelről érinti, egyesületünk igazgató választmánya legközelebbi ülésében fog foglalkozni. Ennek a fontos kérdésnek lehetőleg sokoldalú megvilágítása végett azonban, valamint alkalmat adandó mindenkinek, hogy az erdőgazdaság érdekeit megóvó vélemény szerkesztésénél a most érvényben lévő vámtarifa hátrányaira vagy előnyeire nézve tett tapasztalatait érvényesíthesse vagy az erre vonatkozó anyag összegyűjtésénél közreműködjék, felkérjük az egyesület t. tagjait, hogy ezen kérdést tárgyaló véleményeiket vagy oly adatokat, melyek a fának és fagyártmányoknak, valamint egyéb erdei terményeknek Ausztriából vagy a vám-külföldről történő behozatalára, illetve odairányuló kivitelünkre vonatkoznak, — legyenek bár azok látszólag helyi-érdekűek, — egyesületünkkel f. é. márczius hó folyamán közölni sziveskedjenek.

Budapesten, 1900. évi február hó 15-én.

*Az országos erdészeti egyesület
titkári hivatala.*

IRODALMI SZEMLE.

Az akácznak bányafa gyanánt való nagy használhatóságáról tesz említést a Centralblatt f. d. g. Forstwesen f. é. I. füzetének egy rövid közleménye, mely a magyar erdőgazdákat méltán érdekelheti.

Az Erd. Lapok m. é. IX. füzetében (1104. old.) már reámutattam arra, hogy a porosz kormány ezt a fanemet különös figyelmében részesíti, és tenyésztésével kísérleteket tett. Erre vonatkozó rendeletében felemlíti, hogy az akác, mint szerszámfa,

mint szőlőkaró és mint bányatámfá számíthat nagy kelendőségre. Az említett közlemény szerint az ákác, — amint Dütting bányafelügyelő kísérletei bizonyítják, — támfának épen oly teherbíró, mint az erdei fenyő, és ruganyosságát 5 hónapi használat után sem veszti el, amennyiben ekkor is erősen meghajlik, mielőtt eltörnék.

A tartósság kipróbálása végett egy tárnát részben erdei-fenyő-, részben tölgy- és részben ákác-támfákkal duczoltak ki. Öt hónap múlva a tölgyön és erdeifenyőn a bomlás első jelei mutatkoztak, míg az ákácson a nedves bányalég romboló hatása még nem volt észlelhető. Dütting különös tartóssága miatt az ákácot kiválóan alkalmasnak tartja bányaeépítkezésekhez, csak hogy a kísérletekhez használt fa nagy ára 31'2 korona m^3 -kint) útját állja a szélesebb körű alkalmazásnak.

A carmaux-i köszénbányákban magas hőmérsékben és igen kedvezőtlen viszonyok között alkalmazott tölgyfa csakhamar tönkrement, ellenben az ákác, a mely friss állapotban és kérgestül helyezettett el, még négy év múltán is egészséges volt.

A saarbrückeni (elsaszi) kir. bányagazgatóság is elismeri az ákácfa kitűnő használhatóságát és megjegyzi, hogy nagyobb kínálat és megfelelő árak mellett nem idegenkednék nagyobb mérvű alkalmazásától. Ez idő szerint a saarbrückeni bányaművek 6000 drb átlag 20 cm. átmérőjű ákác-bányatámszerkezetre irtak ki árlejtést. *)

Tutaj a Csendes Oceánon. Ezen a czímen északamerikai adatok alapján a „Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen“ múlt évi I. sz. füzetében egy cikk jelent meg, melynek tartalmát e helyen vázolni érdekesnek tartom, már csak azért is, mert egyelőttünk eddig ismeretlen új czáfolatát adja annak, hogy a nagy tömegéhez képest aránylag csekély értékű fát nem lehet nagy távolságokra szállítani.

A földnek sok, őserőtől duzzadó, óriási fakészletű erdőrengetegje van még, a hol a hozzáférhetetlenség miatt a legszebb műfa is, mint hitvány gyom, minden értékesítés nélkül dől halomra,

*) Időközben vett értesítés szerint ez az árlejtés eredménytelen maradt, a mennyiben egyetlen egy ajánlat érkezett be, a mely 1 m^3 ákácfaért 50 márkát kér, holott a tölgytámfát csak 32 márkával fizetik.

és viszont mennyi más tája, a hol a szegény nép építőfa hiányában földalatti kunyhókban lakik, s nem lévén alkalmasabb tüzelő anyaga, száraz trágyával fűt! A kor csodákat mivelő technikája majdan itt is kifogja némileg egyenlíteni a természetalkotta óriási aránytalanságokat, s versenyt fog támasztani a nyers és feldolgozott faanyagoknak távoli országok, sőt messzefekvő világrészek diaczán is.

E tekintetben, mint a technika minden nevezetesebb terén, a vezető szerep Észak-Amerikát illeti meg. A hajótarifa olcsóságánál fogva már régebb idő óta sok jeles műfa érkezik Amerikából Európa piacaira. Így pl. a theakfa, ébenfa, hyckori stb. sőt ezek közül a Florida és Georgia tartományokban tenyésző drága „pitchpine“ nevű fa még a nehezen megközelíthető Schweitzba is elszállíttatik. Viszont köztudomásu dolog, hogy a szlavoniai tölgyből készült hordódonga, a dunántuli tölgyből ácsolt hajófa szintén átlépi Európa határait, sőt még a sokat üldözött bükk is lábra kél és mint hajlitott butor bekalandozza Északamerika piacait. Mindezen termékek közül azonban a legutóbbi időkig egyes-egyedül az árboeczfa, jelesen a mi világsszerte ismert jablonaci és székelýföldi árboeczfánk volt az, a mely egész hosszúságában, eredeti alakjával kélt hosszú tengeri utra.

Roppant nagyjelentőségű e téren az a néhány kísérlet, a melyet Északamerikában a szál- és rönköfának tengeri tutajokba kötésével tettek. Mintegy tíz év előtt épült az első ilyen tengeri tutaj a Canadai Fundy-öbölben, s a Golf áramon New-Yorkba szállíttatott le. Azóta Északamerika tengerparti államaiban e szállítási mód nagy tért hódított, ugyannyira, hogy Északamerika nyugoti partjain egy társaság állott össze abból a czélból, hogy Washington és Oregon államokból és Columbia tartományból a Csendes-Oceánon fát tutajozzon San-Franciscóba.

A tengeri tutajok nem laposak, mint a mi folyami tutajaink, hanem hengerek, s két végükön megkeskenyedők. Hasonlók egy óriási szivarhoz, a mely mindkét végén le van vágva. A tutaj 160 m. hosszú, s közepén 15 m., két végén pedig mintegy 3-6 méter átmérővel bír. A végek félgömb alaknak.

A tutaj építéséhez először egy idom készül, a mely egy óriási teknőhöz hasonló, a tutajnak megfelelő belső méretekkal és alak-

kal. A teknő maga úgy készül, hogy a tutaj megkötése után ketté választható, s a kész tutaj alól a két fél rész könnyen eltávolítható. E teknőidom rendszerint a folyamok torkolatában helyeztetik el, hova a tutajkötésre szolgáló anyag közönséges folyami tutajok alakjában szállítatik. Két gőzdaru emeli a szétbontott folyami tutajok szál- és rönköfáit a teknőidomba, s ezek itt darabról-darabra a legnagyobb gonddal úgy helyeztetnek el, hogy köztük lehetőleg kevés üres tér maradjon. Önként értetik, hogy minden girbe-görbe és ágas faszál kiselejteztetik, épügy ezenfelül azok is, a melyek 9 m.-nél rövidebbek. A 33 m.-nél hosszabb darabok egész hosszúságukban már szintén nem kerülhetnek be. Ha a teknő-minta megtelt s fölötte az alsó félnek megfelelő boltozat előállítatott, a tutaj hosszúságának minden 3·6 méterében 3 cm. vastag vasrudakból kovácsolt lánczczal, ezenkívül hosszában, keresztben erős sodrony-kötelekkel vonják be. Ezenkívül a tutaj hosszúsági tengelyének irányában már az építés alkalmával egy 4—5 cm. vastag vasrudakból kovácsolt láncz helyeztetik el, s ez a kerületen lévő lánczgyűrűkkel és sodronykötél-fonattal sugár irányában több helyen összeköttetésben áll.

Csupán az építéshez szükségelt lánczok és sodronykötelek sulya 800 métermázsa. Mikor a kész tutaj alól a teknő-idomot eltávolítják, az alig veszít alakjából, legfeljebb egy kissé laposabb lesz a bekötött anyag óriási sulyától.

A legutóbbi időben Columbiában még metszett árukból is kötnek hasonló formájú óriási tutajokat. Az első ilyen tutajt a tengeri áram szétbontotta ugyan, ugyannyira, hogy a fatömegnek mintegy $\frac{1}{10}$ része veszendőbe ment, de ez a körülmény a további kísérletezéstől nem vette el a vállalkozók kedvét.

A tutaj vontatására, a mely 7.500—12.500 m³ fatömeget, vagyis egy nagy tengerihajó térfogatának mintegy 3—5-szörösét teszi ki, erős vontató hajók szolgálnak. Ezek az óriási terhet pl. a columbiai parttól San-Franciscóig 1050 km.-nyi távolságra mintegy 7 nap alatt vontatják el.

A felmerült nagyarányú költségek mégis csak mintegy felét teszik ki annak, a melyet a fáért hajón szállítva kellene fizetni. Ha a fa romlik is valamit a tengervízben, ennek ellenében nagy előny az, hogy a bekötött fának csak elenyésző csekély része

szenved olyan sérüléseket, a melyek technikai alkalmaztatását befolyásolják.

Az ilyen tengeri tutajok szállításához csendes tenger szükséges, mert óriási tömegük nagyon ki van téve minden áramlatnak; mégis ki tudja a közel jövőben nem lesz-e e szállítási mód olyan tökélyre emelhető, hogy őket nemcsak a Csendes-Oceán partjai közelében, hanem még az Atlanti-Oceánon is át fogják vontathatni?

(Közli: *Kolossy Imre.*)

Amerikai fák nevei. Tudvalevőleg a növények és így a fák nevei tekintetében a botanikusok körében állandóan meg van az a törekvés, hogy a nevezéstanban mennél helyesebb megállapodásokra jussanak s ennek kapcsán a növények neveit mennél pontosabban állapítsák meg. Ez azonban nem könnyű feladat, mert tekintetbe kell venni a régibb botanikusok munkálatait, valamint a növények újabb s pontosabb tanulmányozását. Minthogy a régiiek gyakran tévedtek, újabb időben pedig a fajok, változatok stb. megítélésében eltérők a nézetek, ezért ugyanegy növényfaj gyakran több nevet nyert, melyeket a tudomány synonymok neve alatt ismer, s melyek sok zavarra szolgáltatott okot. Az észak-amerikai botanikusok e zavar megszüntetése végett a botanikai kongresszusokon bizonyos egységes szempontokat állítottak fel, melyeket a fák megnevezésében iparkodnak kérlelhetlenül keresztül vinni. A megállapodások legfontosabbjai a következők: a megnevezésekben az elsőséghez szigorúan kell ragaszkodni, vagyis a legelső izben alkotott genusznév megtartandó s a bármely generikus névvel való összeköttetésben használt faji név fogadtassék el; minden faji név kis betűvel irandó; az első megnevezők íráshibája kijavítandó. Ezen megállapodásoknak igyekeztek érvényt szerezni már Britton is, de még inkább Sargent, a „The Silva of Nordamerika“ czimű jeles dendrologiai munka szerzője. Legutóbb G. B. Sudworth vitte keresztül ezen elveket az Egyesült-Államok fás növényeinek megnevezéséről szóló nagy munkájában.*)

Minthogy Észak-Amerika fái közül nálunk is többet tenyésztenek, kénytelenek vagyunk mi is az amerikai szerző nomenclatu-

*) Nomenclature of the Arborescent flora of the United States, Washington, 1897.

rájához alkalmazkodni, ha csak megtartva a régi neveket, családoknak nem akarjuk kitenni magunkat. Az új megnevezésű nálunk is tenyésztett fás növények közül a következők nyertek új nevet:

Pinus Banksiana Lamb, új neve: *Pinus divaricata* Gord., *Picea alba* Link. = *Picea canadensis* B. S. P., *Pseudotsuga Douglasii* Carr. = *Pseudotsuga taxifolia* Britton., *Thuja gigantea* Nutt. = *Thuja plicata* Don., *Carya alba* Nutt. = *Hicoria ovata* Britt. *Carya amara* Nutt. = *Hicoria minima* Britt., *Carya tomentosa* Nutt. = *Hicoria alba* Britt., *Carya porcina* Nutt. = *Hicoria glabra* Britt., *Castanea americana* Rafin. = *Castanea detata* Borkh., *Acer saccharinum* Wangh. = *Acer saccharum* Marsh., *Acer dasycarpum* Ehrh. = *Acer saccharinum* Lin.

Ezen példák eléggé bizonyítják, mily feltűnő változáson mentek át az amerikai fák nevei. Ehhez képest az Erdészeti Növénytanban közölt régebbi nevek nagyon természetesen megváltoztatandók, mire ez alkalommal t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

(Közli: Szerednyei.)

Közgazdasági Lexikon. Szerkesztették Halász Sándor dr., min. osztálytanácsos és Mandeilo Gyula dr. egyetemi magántanár. A három kötetre tervezett műből, melynek ára félbörkötésben 72 korona, eddig két kötet jelent meg. Ez a két kötet felöleli az Absentismus-Munkástőzsde jelszavakat.

Nem tartjuk szükségesnek bizonyítani azt, hogy ezen mű megjelenésével egy közszükséglet talál kielégítést, hanem tisztán abból a szempontból kívánunk könyvpiacunk ezen új megjelenésével foglalkozni, hogy az erdőgazdaságnak mily szerep jutott benne, s hogy mi erdőgazdák mi hasznát látjuk ennek a könyvnek.

Futólagos áttekintés is meggyőz arról, hogy számos oly tárgy talált felvételre, a mely az erdőgazdát közelről érdekli. Ilyenek, hogy csak néhányat említsek fel: Államháztartás, állami beavatkozás, ár és áralakulás, birtokmegosztás, birtokrendezés, díj-szabásügy, erdőközösség, faipar, földadó, hitbizomány, jószágkezelés, kegyuraság, kis- és nagybirtok, kötött vagyon, közlekedés stb. Az erdőgazdasági vonatkozások, eltérően sok eddig megjelent közgazdasági művünktől, mindenütt figyelemben részesültek, a hol erre alkalom nyílt, magának az erdőszetnek pedig a negyedrért alaku

műben 28 oldal tartatott fenn. Talán azt a sok tényezőt és elemet, a melyek az erdőszet tág fogalmában benn rejlenek, külön-külön jelszó alatt bővebben lehetett volna kifejteni, mint így ez miatt a gyűjtőnév alatt, kétségbe merem azonban vonni, hogy ez a mi szempontunkból előnyös lett volna. Az erdőszet együttes tárgyalásának ugyanis azt a nagy előnyét látom, hogy az, aki ez iránt érdeklődik, egy helyen megtalál minden tudnivalót és az „Erdőszet“ című fejezet beosztását tanulmányozva, akaratlanul is megismeri az erdőgazdaság számos közgazdasági vonatkozásait. Vagyis az egy jelszó alatt való szereplés, véleményem szerint, némileg hozzájárul ahhoz — amire nagy szükség van — hogy az erdőgazdaság a maga teljes jelentőségében ismeretes legyen azok előtt, kik ezt a könyvet forgatni fogják. Erdőgazdaságunk csak nyerhet az által, ha azok a téves nézetek, melyeket felőleszéles körökben még oly gyakran táplálnak, mielőbb szétoszlanak.

Egyébiránt a tárgy beosztásánál ebben a tekintetben többet tesz annak szabatos, tömör, de semmi lényegeset nem mellőző előadása, sőt merném állítani, hogy az erdőgazdaságnak közgazdasági, politikai és társadalmi értelemben vett ily teljes képét, eddig szakirodalmunkban is nélkülözzük.

Mindezek alapján ezt a művet melegen ajánlhatjuk az érdeklődők figyelmébe.

Magyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségükre. Irta chernelházi Chernel István.

A földmivelésügyi ministerium kiadványaként megjelent, ezt a két kötetes munkát 56 tábla díszíti, melyek legnagyobbrészt igen szép kivitelű, természetű színezésben mutatják be az egyes madárfajokat. A mű minden ízében hazai termék. A képek Nécsey István és Háy Gyula művei.

A munka terjesztését a kir. magy. természettudományi társulat vállalta el. Ára 40 korona, a természettudományi társulat és az Orsz. Erdőszeti Egyesület tagjai, valamint gazdasági egyletek és tanintézetek és az állami erdőhivatalok 24 koronáért vehetik meg. A munkából egy népies kiadás elkészítése is folyamatban van, hogy a nagy közönség azt a lehető legolcsóbb áron beszerzezhesse.

Ezzel oly ornithologiai mű birtokába jutottunk, mely ugy

tartalmára, mint kiállítására nézve méltán sorakozik a külföldi irodalom hasonló termékeihez. Az erdész pedig, aki foglalkozásánál fogva benső érintkezésben áll a nagy természettel, bizonyára rokonszenvesen fogadja ezt a művet, mely a természet életjelenségeivel foglalkozik, azokat magyarázza és feltárja. A könyv nélkülözi a tudomány szárazságát; élvezetes, gördülékeny, helyenkint ugyszólván a kedélyhez szóló nyelvezettel leköti a figyelmet. Ebben a tekintetben is versenyre kel Brehm vagy Naumann nagy műveivel.

Az első kötetben a szerző, miután a madár testének anatómiájával foglalkozott, a madarak munkálkodásának jelentőségét fejtegeti a természet háztartásában és az ember gazdaságában.

A természetben a madár az életet, a mozgékonyt jelképezi. A legsivárabb tájakat épen a madárvilág jelenléte teheti még tűrhetővé. A természet háztartásában egyébiránt a madarak úgy a növény, mint az állatvilágot illetőleg részben korlátozó, részben terjesztő szerepet visznek. S ez a működésük az, a mely az ember önző szempontjából meghatározza azt, vajjon reá nézve, a ki a természetet a maga céljaira hasznosítja, káros vagy hasznos-e egy madárfaj. Ennek megállapítására hosszú évek során át a legtüzetesebb vizsgálatok eszközöltettek, nevezetesen igen sok madár gyomortartalmát vizsgálták meg.

Kétségtelen, hogy számos madárfaj a rovarok tulszaporodásának meggátlása által, mások ismét gyomirtással mintegy rendőri szolgálatot teljesítenek, mások viszont a termesztett magvak, tenyésztett vadak pusztításával kárt okoznak. Erdőgazdasági tekintetben a madarak, mint a rovarvilág fékentartói hasznosak. Ha a rovarok már egyszer tulszaporodtak, akkor ugyan egyedül a kakuk az, a mely hála páratlan falánkságának, néha megtudja szüntetni a rovaresapást, de eléggé megbecsülhető a többi madárvilág folytonos működésének az a kétségtelen eredménye is, hogy elejét veszi a rovarkárok gyakori ismétlődésének.

A madarak növényterjesztő működéséről — amennyiben az az erdőgazdaságot illeti — a következőket mondja műünk:

„Mindazok a madarak, melyek a magvakat nem emésztik meg, sőt azok is, melyek rendesen megemésztik, de mellesleg sok magot elhurezólnak s véletlenül elhullatnak, hozzájárulnak nem

egy gazdaságilag művelt növény terjesztéséhez. Legnagyobb jelentősége van e tevékenységnek az erdőgazdaság szempontjából, különösen a nem rendesen kezelt területeken. A szájkő, magtörő, vadgalambok stb. számos fa magvát vetik el, csak úgy, mint a rigók s mások különböző bokrok magvait. Fejlődött, gondos, teljesen modern erdőkezelésnél ennek persze nincs sok értéke, sőt esetleg kellemetlenséget, fölösleges munkát okozhat.

A léprigó fagyöngy terjesztése szintén nem kívánatos, mert ez élősködő növény a fákat nem öli ugyan meg, de megakadályozza szabályos táplálkozásukat, s így technikai értéküket csökkenti.

Sokkal nagyobb gazdasági jelentősége van azonban a madarak növénypusztításának.

Az erdei vetéseket a pintyek szokták károsítani; makk- és bükkvetést a szájkők is. Ez utóbbiak azonban a magfákat is rendszeresen csapatosan látogatják, s ha ezek vetővágásokban állanak — vagyis természetes magavetéstől várjuk az új erdőt — számításunkat megrövidíthetik. Ott azonban, hol sűrű aljzat van a magfák alatt — a lehulló makkok tehát nem fejlődhetnek ki s így értéktelenek — legfőljebb akkor tesznek kárt, ha a makkot oly célból gyűjtjük, hogy máshol vessük el.

A bükkerdőben ugyanigy kellemetlenkedhetik ez a csacska madár, noha a makk inkább csemegéje.

A fenyőmagvakban, különösen gyengébb termésű években és helyileg, károkat okozhatnak a galambok, a nagy fakopáncs (*Dendrocopus maior*), a magtörő (*Nucifraga*) és a keresztesörűek (*Loxia*). Az utóbbiak táplálkozását tüzetesen vizsgálta Stoll F. s. azt tapasztalta, hogy egy-egy keresztesörű naponként átlag 300 magvat eszik s körülbelül 30 fenyőtobozt ront el. Hozzávetőlegesen számítva tehát 1000 keresztesörű egyetlen nap alatt 30,000 tobozt tehet tönkre, vagyis 30 hektoliter (45 kg.) magvat.

Az első kötet további fejezetei a madarak védelméről, földrajzi elterjedéséről és költözködéséről szól.

A második kötet az egyes madárfajokat tárgyalja részletesen.

Aquila. A Magyar Ornithologiai Központ folyóirata. Szerkeszti Herman Ottó. (Megjelenik évenként 4 füzetben. 35—50 ivnyi terjedelemben. Egy évfolyam előfizetési ára a belföld számára 16

korona. A k. m. Természettudományi Társulat és Országos Erdészeti Egyesület tagjai 10 koronáért, s ha a M. Ornith. Központnak megfigyelési tudósításokat küldenek, csak 6 koronáért kapják; a külföld számára 25 frank. Az előfizetési pénzek a „*Magyar Ornithologiai Központ*, Budapest, Nemzeti Múzeum“ czim alatt küldendők be. Félévi előfizetést nem fogadnak el. Az intézet rendes megfigyelői a folyóiratot ingyen kapják.)

A legutóbb megjelent m. é. 4. füzet két mutatóványt tartalmaz Chernel fenn ismertetett művéből. Ezenkívül Medreczky István „Az éneklő madarak színváltozása a szabad természetben és a fogságban“ czimen ír. Az utolsó cikkben a M. O. K. az ornithologusoknak 1899. évi szeptember hó 25—29-én Sarajevóban tartott gyűléséről ad tudósítást.

Erdőn mezőn. Természeti és vadászati képek. Irta Bársony István. Második kiadás. Ára 5 korona. Az Athenaeum Bársony Istvánnak e nagy diszmunkáját ezzel a második kiadással az elsőnél kisebb és olcsóbb alakban bocsájta a közönség rendelkezésére. E mű szép leírásai a természetet a maga üde közvetlenségében magunk elé varázsoló képei az első kiadásból sokkal ismeretesebbek, semhogy ez az új kiadás bővebb ajánlásra szorulna.

Vadászati tárcza.

Tapasztalatok a borz életmódjáról.

Irta : *Ajtay Jenő.*

1891. július 24-én Selmeczbányáról a szünidőre Hunyadmegye egyik kis falujába hazatérve, éppen egy fegyverárjegyzéket tanulmányoztam, a mikor a tornáczról egy oláh parasztot pillantottam meg, a ki már a kapuban levette kalapját és úgy közeledett felém. Felismertem benne Juont, a faluban sokat dicsért parasztvadászt, sejtettem is azonnal, hogy ennek a közelgő augusztus 15-ike furja az oldalát.

— Dumnezeu se áldujászke pe domnisoru ku szenetáté, — Isten áldja meg az urfit egészséggel, szólt az éles tekintetű paraszt

és megállott előttem komoly és gondolkodó arczkifejezéssel, mint a ki valami nagy dologban töri a fejét, de nem talál szót kívánságának kifejezésére.

— Isten hozott Juon, van-e sok nyul a határban? Nekem kellett a beszélgetést ezzel a kérdéssel a sejtett mederbe terelni.

— Bizony van uram, a mióta csak pásszussal szabad vadászni és a mióta az árendát is úgy felverték a licitáción, hogy szegényember nem győzi fizetni. Tudom, hogy az urfi nagyon szeret vadászni és szüksége van egy emberre, a ki jól ismeri a vad járását; azért jöttem megkérni, szíveskedjék fölfogadni engem vadászeselédnek, így olcsóbban jutok én is a vadászathoz, meg aztán az urfinak is jó szolgálatot fogok tenni.

Felfogadtam a ficzkót, a ki ezentul hű kísérem volt vadász-kirándulásaimon.

Én akkorában főképen a borz életmódja iránt érdeklődtem, a mely vad Hunyadmegye dombvidéki erdeiben sűrűn előfordul. Különösen a párzási idejét szerettem volna megállapítani, a melyre nézve zoológusok és vadászok még mindig eltérő nézeteket vallanak.

A tapasztalt Juon sem tudott kielégítő felvilágosítást adni. Először októberre tette a párzási időt, a mikor a borz a kukoriczán jól meghizott, de aztán beismerte, hogy csakis aratás idején látta a borzot párosával.

Igy hát saját tapasztalatok után törekedtem, hogy némi adattal járulhassak a borz életmódjának ismertetéséhez.

1891. július 28-án éjjel 2-órákor kimentünk a „Vezniny“ (Borz-tanyák) nevű, nyirbokrokkal gyéren benőtt, déli fekvésű hegyoldalba és állást foglaltunk egy-egy borzodu bejárata fölött, oly helyen, a honnan az egész hegyoldalt és az alatta elterülő rétet, a kukoriczás földek széleig, szemügyre vehettük. Jól elrejtőzve egy-egy mellmagasságban lenyirbált nyirfa bokor mögé, vártuk az éjjeli legelőjükről hazatérő vicetalpasokat. Három óra előtt valamivel, mikor még alig kezdett világosodni, de az alatt elterülő lekaszált réten már minden kis göröngy kivehető volt, megjelent az első borz, egy jól kifejlett példány. Gyors ügetéssel, de folyton a földön szaglászva közeledett az általam figyelt bejárathoz, innen azonban a nélkül, hogy engem észrevett volna, visszatért a borzcsapáson lefelé tartva; ugylátszik kiszimatolta, hogy párja még nem tért vissza az éjjeli legelőről. Csak azt

lehetett a (borz szokása ellenére) sürgős keresgélésből, ide s tova szaladgálásból következtetni, hogy ez a párját kereső him. S tényleg alig ért a hegy lábához, megpillantotta a kukoriczásból kibuvó, valamivel kisebb testalkatu és horpadtabb oldalú nőtényt, ügyetlen, vágatás szerű mozdulattal hozzásietett, egymást megszaglászták és azzal a gyepen disznó módjára turkálni kezdettek. A him azonban, úgy látszik, már elérkezettnek találta az időt a hazatérésre, mert többször előreindult a csapáson fölfelé; de látva az elmaradó nőtényt, ahhoz mindig visszatért és így udvariasan föl kísért az odu bejáratához, mely előtt lusta kopó módjára a földre terültek és kinyújtzkodva heverészttek, majd lábszáraikat nyalogatták, bundájokat rázogatták s egy negyedórai ilyen toilettirozás után mindketten bevonultak az oduba.

Az napi észleletem ezzel véget ért, szépcsendeszen elhagytam leshelyemet és jelt adtam Juonnak az előjövételre.

— Nohát mit láttál Juon?

— Urfi! én mindent láttam; de azt is tudom már, hogy az urfi valami szép kisasszonyt hamarabb megpillantott volna, mint a borzokat.

— Hogyan?

— Hát nem látta az urfi a borzokat az orra előtt? hiszen majd kitúrták a földet a lába alól.

— Már hogyne láttam volna?

— Hát miért nem lőtt?

— Csak azért, mert szeretem őket nézni.

— No ez már nagy bolondság, — elengedni a kezéből a két bőr árát (1 frt 60 kr.) és mintegy 4 kiló kocsikenőcsöt, a mi a hájukból telt volna ki.

— Soh'se bánd Juon azt a két borzot, megkapjuk mi azoknak a bőrét kamatostul majd egy pár hét múlva, ha jobban kihiznak.

Ilyes beszélgetések között menve haza felé, nap följötte után a szőlők alatt 2 süldő nyulat láttunk játszadozni. Juont galléron kellett fognom, hogy a tilalmi idő daczára oda ne gyujtson nekik.

Másnap reggel ugyanazon borztanyát vettem megfigyelés alá, kisebb szerencsével, a mennyiben egy juhászkutya a hazatérő borzok útját megzavarta. A kutya elől a nőtény az oduba menekült, a him visszaszaladt a kukoriczásba, a hová őt a kuvasz kopószerű

hajtással követte. Ugylátszik a borz a kukoriczás melletti vízmosásba rejtőzött, mert a kuvasz nemsokára nyomátvesztette és mire én a borz segítségére siettem, már fölhagyott az üldözéssel, saját bőrét igyekezve megmenteni puskám elől.

Ezen esetet is jól ki akarva használni, vizsatértem a borz-odu bejáratához és az előtte levő homokon megnéztem a nyomokat, melyek közül a legfrissebbek — a hazamenekült nőstény nyomai — jól kivethetők voltak, ezeket egy nyirfaággal elsöpörtem és a homok elégyengetését egy darabig a borzesapáson is folytatva, távoztam.

Ugyanaz nap este naplementekor a bejárat előtt megnéztem a homokot. Ujabb nyom nem volt látható. A homály beálltával legnagyobb meglepetésemre nem a nőstény jött ki az oduból, hanem a künnmaradt him tért haza nappali rejtekhelyéről és a lehető legnagyobb vigyázattal, jobbra és balra tekintve tevő meg az utat a kukoriczás szélétől a bejáratig. A megfigyelést ezek után csak 2 nap múlva folytattam, mert a beállott éjjeli zápor leverve a homokot az odu előtt, lehetségessé tette lesés nélkül is a megfigyelést.

A második napon a bejárat előtt nyomok nem voltak láthatók, csupán a harmadik napon taiáltam mindkét borznak el- és visszavezető nyomait, jelölül annak, hogy a kuvasztól szenvedett ijedtség következtében a közben eltelt 2 napot és 2 éjjelt végig koplalták.

Egy mezőcsősz elbeszélése szerint, mikor ő az aratás befejeztével, tehát július 20—25-ike táján, a neki határőrzési díj fejében kijáró gabonakévéket szedegette össze a határból, egy borzcsaládot látott, mely 2 öregből és 3 fiatalból állott. Elbeszélése szerint a fiatalok már jól ki voltak fejlődve, az öregek nagyon mostohán is bántak már velők, a mennyiben hol az egyik, hol a másik részesítette őket egy-egy oldalbaütésben úgy, hogy labda módjára gurultak a földön. A fiatalok erre odább állottak, de az öregek mindig együtt maradtak. A fiatalok elűzése és az öregek együtttartása ez eselben is a párzási időszakra enged következtetni.

1895. év július 29-én Krassó-Szörénymegye Poganyest község határában magam láttam egy borznőstényt 2 him kíséretében. Mintegy 300 lépésnyire sikerült őket minden mozdulatukban figyelemmel kísérem. A két him többször összetűzött; viaskodásuk olyan

mint a disznóké, a mennyiben az orrukkal ütögetik egymást oldalba és a nyakát harapja egyik a másiknak, de ebben úgy kifáradnak, hogy pfuffogásuk messzehallható, közbe-közbe a földre hasálnak s aztán újra nekimennek egymásnak.

Ez utóbbi észleletem, minthogy az időszak teljesen egyezik az előbbiekével, már bizonyossá tett a felől, hogy *a borz párosodási ideje július második felébe és augusztus elejére esik.*

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A kopár és vizmosásos területeken teljesített erdősítések állami segélyezése. A földmivelésügyi miniszter ur, mint az előbbi években, úgy az idén is ama szegényebb sorsu birtokosokat, kik a közgazdasági érdekből befásítandó kopár- és vizmosásos területeken az 1899. év folyamán önként, tehát az erdősítésnek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165 szakasza alapján való elrendelése előtt és sikerrel erdősítettek, állami pénzsegélyben részesítette s illetve a teljesített erdősítések közgazdasági értékéhez és fontosságához, valamint a tényleg felmerült költségek nagyságához képest 701 birtokos között 4278.59 kat. hold kiterjedésü kopár és vizmosásos területnek beerdősítése után 54.534 korona pénzsegélyt osztott ki.

Egybevetve ezeket az adatokat az előző évek illető adataival, melyek szerint az 1896-ik évben 137, az 1897-ik évben 382, az 1898-ik évben pedig 622 birtokos vállalkozott hasonló erdősítések teljesítésére, kitűnik, hogy a kopár és vizmosásos területek beerdősítése évről-évre örrendetes lendületet nyer, és hogy a szegényebb sorsu birtokosoknak állami pénzsegélyben való részesítése a kopár és vizmosásos területek beerdősítését hathatósan előmozdítja.

A párisi nemzetközi erdészeti kongresszus, mely a kiállítással kapcsolatban f. é. június 4—7-én fog megtartatni, a következő munkaprogrammal bír:

Első osztály: *a)* A jegenyefenyvesek gazdasága; *b)* az áterdülésnek élettani és erdőtenyésztési következményei; *c)* a talaj megmunkálásának haszna vetővágásokban; *d)* a száraló gazdaság tekintettel a műfanevelésre; *e)* a világ erdőgazdasági termelése, a kivitel és behozatal ingadozásai; *f)* nemzetközi törvényhozás a hegységi talaj védelmére; *g)* általános szemlélődések egyes állabokról, külföldi faneimekről és a meghonosításról; *h)* az erdészeti kísérleti állomások hasznáról.

Második osztály: *a)* Erdészeti meteorológia; *b)* az erdő befolyása a talajvizre sikterületen; *c)* vadpatak-beépítés és újraerdősítés; *d)* védekezés hógörgetegek és jégárak ellen; *e)* a havasi gazdaság szabályozása; *f)* védekezés a tenger kimosó hatása ellen, tekintettel a tengerparti erdőségekre; *g)* teljesen és majdnem terméketlen talajok termőképességének felkeltése erdősítés által; *h)* tűz ellen való védekezés.

Harmadik osztály: *a)* Egységes eljárás a műfa mérésénél; a fatörzs mértani alakja; a köbözési eljárás; *b)* a vas és fa előnyeinek összehasonlítása; *c)* erdészeti iparműtan; *d)* termőhelyi viszonyok, erdészeti növénytani térképek; *e)* a fakihozatal módjai.

A kongresszus tagja bárki lehet, a ki részvételét a rendező bizottság titkárának M. Charlemagne, Paris, rue Faraday 15, bejelenti és 20 frankot lefizet, a melynek ellenében a kongresszus közleményeit díjmentesen megkapja.

Evvel kapcsolatosan felemlítjük, hogy az erdészeti pavillon magyar kiállításának rendezése végett: Földi János m. kir. erdőtanácsos és de Pottère Gerard

m. kir. erdészjelölt már február hó első felében Párisba utaztak. A mennyire betekinthettünk az erdészeti kiállítási iroda működésébe és alkalmunk volt látni sok kiállítási tárgyat, bizvást állithatjuk, hogy óriási munka árán minden megtörtént, hogy Párisban a magyar erdőgazdaság híú képét mutassuk be, s így remélhetőleg nem leszünk utolsók abban a nagy csarnokban, melyben a világ minden országából fognak összegyűlni az erdőgazdaság körébe vágó kiállítási tárgyak. Az Országos Erdészeti Egyesület összes diszkötésű kiadványaival és székházának vízfestésű nagy képével vesz részt. Ezenkívül egy füzet, a mely magyar és francia nyelven az érdeklődők rendelkezésére áll, az egyesület történetét és eddigi működését ismerteti.

Közönséges avarhanga (*Calluna vulgaris*, *Erica vulgaris*) Szatmár vármegyében.

Mult év augusztus havában a Gutin hegység folytatását képező Avas hegyláncznak egyik, a Szamos-völgye felé huzódó hegyhátán, még pedig annak déli oldalán, ritkás, köves, sovány talaju tölgy sarjerdőben nagy kiterjedésű erika-mezőre akadtam. Az erikák épen virágoztak s a velük benőt看 talaj halvány rózsaszínével már messziről feltűnt. Ettől a tölgy erdőtől nem nagy távolságra, annál azonban mintegy 150—200 m.-rel magasabban fekvő nagyobb kiterjedésű réten, szintén a déli oldalon ismét találtam nagy mennyiségű erikát. E helynek tengerszint feletti magasságát véletlenül sikerült megtudnom a rét egyik pontján felállított kataszteri háromszögelési ponton bevéselt 585 számból.

Későbbi tudakozódásomra megtudtam, hogy e fajta erika az említett Avas és Gutin hegységben többhelyütt nagy mennyiségben előfordul, A magammal hozott példányokat a Fekete-féle Erdészeti növénytanban leírt erika félékkel

összehasonlítva, arra az eredményre jutottam, hogy az Ávasban található erika ugyanaz, a mely *Calluna vulgaris*, Salisb., *Erica vulgaris* L. közönséges avar-hanga név alatt van leírva.

Minthogy e növényről az említett mű 1050. lapján az van írva, hogy minálunk és a délibb vidékeken csak a magas hegységek szabad magaslatait, fennlapályait lakja, előhegységeinken dombos és lapályos vidékeinken pedig, kivéve az ország legnyugatibb részeit, teljesen hiányozni szokott, ennél fogva nem találtam szükségtelennek ez előfordulási helyét is közölni. (Közli: *Nagy Károly*.)

Az amerikai kőris. (*Fraxinus americana alba*.) Külföldi erdészeti szaklapok ajánlata folytán még az 1893. évben elhatároztam, hogy az amerikai kőrissel a kalocsai főkaptalannak kezelésem alatt álló dusnoki (Pest m.) uradalomban kísérletet teszek.

Hogy hamarább érjek el sikert, nem amerikai kőris magot szereztem be, hanem Holsteinből, Halstenbeckből 5000 db 2 éves iskolázatlan amerikai kőris csemetét rendeltem.

A csemetéket megérkezésük után azonnal elültettem, s pedig hogy a különbséget lássam, egy sort az általam szedettet kőris magból nevelt kőris csemetéből, a második sort pedig amerikai kőrisből.

Az amerikai kőris sokkal erőteljesebben növekedett, mint az általam nevelt idevaló kőrisfa. Már két ízben, 1897. és 1899. évben voltak nagymérvű kőrisbogár pusztítások s ekkor láttam a két kőrisfaj közötti különbséget; míg ugyanis a hazai *Fraxinus excelsior* leveleit a kőrisbogarak teljesen elpusztították, addig az amerikai kőrisfasorok teljesen érintetlenül állottak, s ezen látvány önkényt jutatta az eszembe azt, hogy ezt mint olyan körülményt,

a mely kiváló előnye az amerikai kőrifának, a magyar erdészeti közönség becses tudomására adnom, hazafias kötelesség. (Közli: *Lenhard Antal.*)

Az erdészeti felső oktatás Horvátországban. 1898. év őszén nyíltak meg az erdészeti felsőoktatás számára a zágrábi egyetem kapui. 1898-ig csak a kőrösi középiskolában tanították az erdészetet s innen került ki a horvát kormány által alkalmazott erdőtisztek zöme. Csak igen kevesen vannak, akik a bécsi főiskolán végezték tanulmányaikat, Selmeczbányán pedig tudtommal csak egy tanult. Az eddigi erdészeti középiskolába 1896. évig négy, azóta 6 gimnáziumi osztály elvégzésével vétettek föl a hallgatók; a tanfolyam 3 évre terjedt. A végzett növénydekek a 3-ik év végén u. n. érettségít tettek. Erről szóló bizonyítvánnyal ki voltak nevezhetők azon kezdő állomásoknak bármelyikére, amelyekre a kinevezést a horvát kormány nevében a bán gyakorolja, VIII. fizetési osztálynál magasabb rangba azonban nem emelkedhettek; az államvizsga letételére a gyakorlatban töltött 2 évi szolgálat után voltak feljogosítva. Illetékes körök már hosszabb idő óta fáradoztak azon, hogy Horvátország erdészeti iskolát kapjon. Sokáig tanulmányozták azt a kérdést, vajjon külön erdészeti akadémiát szervezzenek-e, — esetleg a kőrösi középiskolának főiskolává való átalakításával, — vagy pedig, miután Horvátországnak műegyeteme nincsen, az egyetem bölcsészeti karához kapcsolva adják-e elő az erdészeti tudományt. E végből a horvát kormány bizottságot küldött ki, amely az európai erdészeti főiskolákat végigjárta, s végre oda döntött, hogy az erdészeti felső szakoktatást az egyetemen lépteti életbe. A kőrösi erdészeti középiskola fokozatosan végleg megszűnik. Az erdészeti főiskola életbeléptetésével a következő rendelkezések érvényesek:

Az erdészet hallgatói számára ugyanazon szabályok mérvadók, amelyek az egyetem bölcsészeti szakának hallgatói számára érvényben vannak.

Az erdészet hallgatói, akik a zágrábi egyetem bölcsészeti karán tanulmányaikat végezni óhajtják, 3 éven át kötelesek hallgatni az előírt tantárgyakat. Tandíj fejében minden félévben tíz forintot fizetnek.

Az erdészet hallgatói a következő tárgyakat kötelesek hallgatni, illetőleg a következő gyakorlatokra kötelesek eljárni.

I. félév:

1. Mennyiségtan (8 órai előadás 3 órai gyakorlat).
2. Az ábrázoló mértan elemei (4 órai előadás, 6 órai gyakorlat).
3. Természettan erőműtannal (2 órai előadás).
4. Általános vegytan (6 órai előadás, 4 ó. gyakorlat).
5. Általános növénytan (4 ó. előadás, 3 ó. gyak).
6. Szabadkézi rajz (4 ó.).

II. félév:

1. Természettan erőműtannal (4 ó. előadás, 2 órai gyakorlat).
2. Erdészeti vegytan (4 ó. előadás, 3 ó. gyakorlat).
3. Ásvány- és kőzettan (3 ó. előadás, 2 ó. gyak.).
4. Erdészeti növénytan (3 ó. előadás, 4 ó. gyak.).
5. Ábrázoló mértan (4 ó. előadás, 6 ó. gyakorlat).
6. Nemzetgazdaság- és pénzügytan (4 ó. előadás).
7. Szabadkézi rajz (2 ó.).
8. Erdőtérképek rajzolása (4 ó.).

III. félév:

1. Földmérés tan (2 ó. előadás, 3 ó. gyakorlat).
2. Állattan (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

3. Technikai erőműtan (4 ó. előadás, 4 ó. gyak.).
4. Fabetegségek (2 ó. előadás).
5. Erdőhasználat (4 ó. előadás, 4 ó. gyakorlat).
6. Középítész (4 ó. előadás, 6 ó. gyakorlat).
7. Haltenyésztés (2 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

IV. félév:

1. Földmérés (2 ó. előadás, 3 ó. gyakorlat).
2. Meteorológia és klimatika (2 ó. előadás és 1 óra gyakorlat).
3. Erdészeti rovarok (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
4. Erdőtenyésztés (4 ó. előadás, 4 ó. gyakorlat).
5. Erdőbecslés (2 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
6. Erdei építkezések (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
7. Ut- és vasútépítész (3 ó. előadás, 2 ó. gyak.).
8. Mezőgazdaságtan (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

V. félév:

1. Erdővédelem (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
2. Vegyszeres erdőiparműtan (2 ó. előadás, 2 ó. gyak.).
3. Erdőrendezés (5 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
4. Erdőkezelés, számvitel és irányítás (2 ó. előadás).
5. Erdészeti történelem és irodalom (2 ó. előadás).
6. Viz- és hidépítész (3 ó. előadás, 2 ó. gyak.).
7. Gátak és gerebek szerkesztése (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
8. Vadászattan (2 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
9. Vadpatakok szabályozása (1 ó. előadás).

VI. félév:

1. Mechanikai erdőiparműtan és géptan (2 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
2. Erdőrendezés (5 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).
3. Erdőértékszámítás (3 ó. előadás, 2 ó. gyak.).

4 Erdőkezelés, számvitel és iránytan (2 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

5. Erdészeti statisztika és politika (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

6. Erdővédelmi törvények, erdő-, vadászati és urbéri törvények (3 ó. előadás, 2 ó. gyakorlat).

Az erdészet hallgatói kötelesek minden félévben vizsgázni azon tárgyakból, amelyeket azon félévben a tanrend szerint hallgatniok kellett.

A vizsgálat, — alább megjelölt tárgyakon kívül, — a vizsgálat tárgyait képező tantárgyak összes tanáraiból alakult bizottság előtt folyik le, amely bizottságban a rangban legidősebb vizsgálóbiztos elnököl.

A nemzetgazdaság- és pénzügytanból, a fák betegségtanából, a haltenyésztésből, a mezőgazdaságtanból, az erdészet történetéből és irodalmából, vadászattanból, a törvényekből az illető tárgy tanára és az egyetem rektora által a tanári karból kiküldött tag előtt tartatik meg a vizsgálat.

A tanrendet illetőleg szemünkbe ötlük azonnal a sok gyakorlat. Hat félévben ugyanis az összes elméleti órák száma 135, az összes gyakorlati órák száma pedig 114.; ez lelkiismeretesen meg is tartva csak előnyére lehet a hallgatóknak, mert, ha valahol, úgy az erdészethnél vajmi keveset ér a legjobb elmélet is megfelelő gyakorlat nélkül. Ami az előadott tárgyakat illeti, a tanrend bővebb a selmeczi erdészeti akadémia tanrendénél.

Előadatnak olyan tárgyak, amelyek a selmeczi erdészeti akadémián vagy egyáltalában nem, vagy pedig legalább a szorosán vett erdészeti szakon nem adatnak elő. Ilyenek az erdőkezelés, a vadpatakok szabályozása, az erdészeti géptan, az erdészeti politika.

Vannak ismét más tantárgyak, melyek Selmeczbányán csak együttesen vagy más tantárgy keretében jutnak érvényre. Ilyenek: a fák betegségtana, a haltenyésztés, a vegyészeti erdőiparműtan és a mechanikai erdőiparműtan.

(Közli: *Pászthy Ferencz.*)

Amerika kivitele erdőgazdasági termékekben folytonosan emelkedik. Az egyesült-államokból az 1898. évben 39.030,313 dollár értékű fát vittek ki; az 1899. évben már 47.500,000 dollárra rugott ez az érték.

Emlékezetes fák megkimélése. Az Oest. F. u. J. Ztg.-ban olvassuk, hogy a francia központi erdőigazgatóság követésre méltó rendelkezést tett, mely szerint az állami és községi erdőkben oly fákat, a melyekhez történeti események emlékei vagy mondák fűződnek, nemkülönben a vidék különös diszét képező kiváló, szép és ritka erős fejlődésű fák megkiméltessenek mindaddig, a míg életben vannak. Ezek a híres fák törzskönyveztetnek.

M. kir. állami gazdasági gépkisérletti állomás. A budapesti kir. József-műegyetem mezőgazdasági géptani tanszékével kapcsolatos gépkisérletti állomás, melynek főnöke Lázár Pál műegyetemi tanár, az Orsz. Erd. Egyesületnek megküldötte szervezeti szabályzatát, kijelentvén, hogy adandó esetben szívesen rendelkezésre áll.

A szabályzatból a következőket idézzük:

A gépkisérletti állomás feladata és célja különösen a következőkben áll:

a) A mezőgazdasági gépészet és technologia körébe tartozó találmányokra és szerkezetekre nézve előzetes véleményt és utbaigazítást adni;

b) kipróbálni a gépeket mindazon tulajdonságokra nézve, melyek a végzett munka minőségére és költségeire befolyással vannak;

c) a próbák eredményeit nyilvánosságra hozni.

A különböző czélnak megfelelőleg a kísérleti állomáshoz a próbatárgyak a következőkép jutnak:

1. tanulmányi célból az állomás a gépeket gyárosoktól és magánosoktól kölcsön képen kéri ki;

2. véleményes próbákra hivatalok, ipar- és gazdasági egyesületek, gyárosok vagy feltalálók küldhetnek be gépeket, azonban az állomás akár magánosoktól, akár egyesületektől vagy hivataloktól, csakis oly gépek megvizsgálását fogadja el, melyek czélszerű ujitást vagy javítást mutatnak fel, miért is előzetesen a gép leírása és rajza küldendő be.

A tisztán tanulmányi és a gyárosok vagy feltalálók utbaigazítására szolgáló próbák kísérleti módozatait a kísérleti állomás főnöke állapítja meg s ugy a műszaki, mint a gyakorlati kísérleteket vezeti s a folytatólagos kísérletek eredményeiről az érdekelt feleket közvetlenül értesíti.

A szaklapokban való ismertetés, ugyszintén bizonyítvány elnyerés czéljából beküldött gépekre vonatkozó kísérleti eljárást (a mennyiben a beküldő hivatal vagy egyesület volna) a kísérleti állomás főnöke az illető beküldő által kiküldendő gépvizsgáló bizottságával közösen állapítja meg s a kísérleti állomás főnöke által szerkesztett bizonyítványt a kiküldött bizottság is ellenjegyezheti. Ily bizonyítványok a felek által csakis szóról-szóra közölhetők.

A mely fél a kísérleti állomástól nyert bizonyítványt csak kivonatossan közli, vagy bármí módon elferdíti, nem tarthat többé igényt arra, hogy gépeit a kísérleti állomás megvizsgálja. E mellett az állomás főnöke fentartja magának a jogot, hogy ilynemű bizonyítványhamisítások ellen a törvényes eljárást megindítsa.

A felek gépeik felállítására és munkába hozatalára, saját megbízottjaikat küldhetik ki; ha ezen jogával a beküldő élni nem akar, az állomás gondoskodik erről, de semmiféle kárért, mely a gépet úgy szállításnál, mint munkaközben érheti, felelősséget nem vállal. Ebből kifolyólag tűzveszély ellen is a beküldő tartozik gépét biztosítani.

A kísérleti állomás, a tanulmányozás céljából kölcsön kért gépeket természetesen díjmentesen próbálja meg.

A véleményezés és ismertetés céljából beküldött gépek megpróbáltatása csak azon esetben díjmentes, ha azok ismertetését az állomás közérdekből fontosnak tartja.

Rendes körülmények között a gépek beszállítása alkalmával azokért a következő próba díjak fizetendők:

minden tárgyért, melynek árjegyzéki ára loco Budapest							1— 100 kor.,	10 kor.,
"	"	"	"	"	"	"	100— 200	" 20 "
"	"	"	"	"	"	"	200— 300	" 30 "
"	"	"	"	"	"	"	300— 500	" 40 "
"	"	"	"	"	"	"	500— 750	" 50 "
"	"	"	"	"	"	"	750—1000	" 60 "
"	"	"	"	"	"	"	1000—1500	" 70 "
"	"	"	"	"	"	"	1500—2000	" 80 "
"	"	"	"	"	"	"	2000—3000	" 90 "

Nagyobb értékű tárgyaknál a 3000 koronánál nagyobb összeg után még 2% fizetendő.

Az összes szállítási és esetleges utazási költségeket is a beküldő fizeti.

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteményeinek átköltöztetése a városligeti lebontott két történelmi épületből (Vajda-Hunyadvár és Renaissance) megtörtént, s azok a VII., Kerepesi-ut 72. sz. házban helyezték el.

A gyűjtemények a hétfői és az ünnepeket követő napok kivételével naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig tekinthetők meg.

A muzeum látogatása ingyenes.

A városligeti románstílusú épületcsoportban (jaaki templom) levő vizrajzi s egyéb szakgyűjteményeket, valamint a könyvtárt érdeklődők az igazgatóságtól nyert külön engedély alapján ingyenes belépés mellett szintén megtekinthetik.

Jutalmazás. A földmivelésügyi miniszter ur a pisztrángtenyésztés terén kifejtett sikeres működésért Kohut János szepes-bélai, Romsauer Vendel lipító-teplicskai, Szedilek József jeczenyei, Szeleczyk András rezsőparti, Kohutyik József zólyom-lipcsei, Kucserák József kis-garami erdőőröknek 50—50 korona jutalmat utaltványozott.

Az „Országos Méhészeti Egyesület“ az egyesület tagjainak a következő kedvezményeket nyújtja: Ingyen, tehát minden díjazás vagy provisió nélkül értékesíti méz- és viasztermelvényeiket (a mult 1899. évben közel 1000 métermázsa eladását közvetítette); jó és igen olcsó méhkaptárakat és méhészeti eszközöket szerez; szükség esetében ingyen kölcsönöz mézszállító edényeket; mindenféle méhészeti ügyekben felvilágosítással és szaktanácscsal szolgál; méhészeti könyveket díjtalanul kölcsönöz és az egyesületnek havonta megjelenő szakközlönyét ingyen és bérmentve megküldi. Évi tagságdíj 4 korona.

Belépési nyilatkozatok az egyesület elnökségéhez Budapest, IX., »Köztelek« czimzendők.

Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő saját kiadásában a következő művek jelentek meg: I. Baromfi-hizlalás és a hizottbaromfiak értékesítése (ára 1 korona, 90 f.). II. A gazdasági baromfitenyésztésre vonatkozó általános tudnivalók (ára 1 k.). III. Tyuktenyésztés (2 kor.). IV. Pulykatenyésztés (1 kor. 60 f.). V. Lud- és kacsatenyésztés (2 kor.). VI. A baromfitermékek konzerválása és értékesítése (1 k. 60 f.). Megrendelhetők a szerzőnél,

Gödöllőn. Mind a hat illusztrált mű egyszerre rendelve bérmentes küldéssel 8 korona.

Halálozás. Mick Mátyás, uradalmi erdész, az országos erdészeti egyesület rendes tagja meghalt. Béke hamvaira!

Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat körében.

A m. kir. földmivelésügyi minster Marcon Antal okleveles erdészt, a horvát-szlavonországi kincstári erdők kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámába erdészjelöltté nevezte ki.

Egyesületi hirdetések.

Figyelmeztetés. Az egyesületi könyvkiadmányokból az egyesületi tagok **csak egy példányt** szerezhethetvén meg a megállapított **kedvezményes áron**, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az *Országos Erdészeti Egyesületnél* (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

„**Az erdőőr**“ vagy „**Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben.**“ Irta: Dr. Bedő Albert. VII. kiadás. 1896. Erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére. Ára 6 K.; 55 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

„**Az erdőrendezéstan kézikönyve.**“ Irta: bölcsházai Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

„**Erdészeti növénytan.**“ Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet: Általános növénytan. Ára tagoknak 5 K. 60 fill., nem tagoknak 8 K.; 55 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetik. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növény-földrajz. Ára tagoknak 12 K., nemtagoknak 18 K.

„**Az erdőhasználatlan kézikönyve.**“ Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

„**Erdei facsemeték nevelése.**“ Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 40 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetik.

„**Erdészeti Építéstan.**“ Irta: Sobó Jenő. I. rész, 1. és 2. kötet: Középítéstan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépítéstan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

„**Magyar Erdészeti Oklevéltár.**“ Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.

„**Erdészeti Rendeleték Tára.**“ 1880—1884. (I—IV.) évfolyam egy füzetben. Ára 6 K. (Az I—IV. évfolyamot az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) 1885—89. (V—IX.) évfolyam II. kiadása. Ára tagoknak 2 K. 40 fill., nem tagoknak 3 K. 60 fill.

Az 1890. (X.) évfolyam teljesen elfogyott.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1892. (XII.) évfolyam teljesen elfogyott.

Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill., nem tagoknak 2 K. 40 fill.

Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.

Az Erdészeti Rendeleték Tára egyes füzetei 40 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

„A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása.” Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K. 80 fill., nem tagoknak 6 K.; 50 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

„A legelőerdők.” Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill., nem tagoknak 2 K. 40 fill.; 50 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.

„A selmeczbányai m. k. erdőakadémia története és ismertetője.” Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.). Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán) is. Az Orsz. Erd. Egyesület a megrendelésnek csak akkor tehet eleget, ha a t. megrendelők a könyv árával egyidejűleg 50 fill. postaköltséget is beküldenek, a mikor a könyv bérmentve, ajánlva adatik postára.

Az **„Erdészeti zsebnaptár”** 1900. évi (XIX.) évfolyama teljesen elfogyott.

„Ő felsége nagy fénynyomatu arczképe.” Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetnek.

„Erdészeti induló” és Nemes sziv-keringő zongorára. Irta: Szmik Gábor. Ára az indulónak 1 K., a keringőnek 2 K. Az eladásból befolyó összeg az Erzsébet királyné-alapítvány gyarapítására fordítatik.

Az Orsz. Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő népszerű nyelven irt művek, melyek, ha a t. megrendelők árukon kívül egyenkint 40 fill. postaköltséget is beküldenek, bérmentve küldhetők:

„Az erdei vetésről és ültetésről.”

„Az erdő ápolásáról és használatáról.”

„A vágásra érett erdő kihasználása.”

„Az erdők felujtása kapcsolatosan azok rendszeres kihasználásával.”

„Az erdők berendezése.”

Valamennyit Fekete Lajos írta. Egy egy füzet ára 2 K.

Erdészeti ponyvairódművek. A nép számára való kiosztás céljából ingyen megküldi az Orsz. Erd. Egyesület. I. füzet: Cseres Józsi és Boros Rózsi szép históriája. Irta: Arató Gyula.

II. füzet: Hogyan ment férjhez Gödör Julcsa. Irta: Arató Gyula.

III. füzet: Hogyan lett igazzá a bolond beszéde. Irta: Boros M.

A szerzőknél rendelhető meg:

„**Erdőmiveléstan.**“ Irta: Vadas Jenő (Selmezbánya). Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 10 K.

„**A tölgy és tenyésztése.**“ Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára tagoknak 4 K., nem tagoknak 6 K.

„**Erdőértékszámítástan.**“ II. kiad. Irta: Fekete Lajos (Selmezbánya). Ára 6 K.

„**Erdőbecsléstan.**“ II. kiad. Irta: Soltz Gyula és Fekete Lajos. (Kapható Fekete Lajos m. k. főerdőtanácsosnál Selmezbányán.) Ára 8 K.

Egybeüitt megrendelhető magyar erdészeti művek:

„**A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása.**“ 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi m. kir. ministerium. 1896.

„**Erdészeti földméréstan.**“ Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmezbányán.) Ára 10 K.

„**Erdővédelemtan.**“ Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 fill.

„**Erdővédelem.**“ Irta: Fekete Lajos. (Kapható ugyanott.) Ára 80 fill.

„**Erdészeti talajtan.**“ Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

„**A mezőség kopárainak befásítása.**“ Irta: Fekete Lajos. (Stein János könyvkeresk. Kolozsvárt.) Ára 2 K.

„**Beszélgetések az új erdőtörvényről.**“ Irta: Fekete Lajos. (Kapható ugyanott.) Ára 40 fill.

„**Az erdőtörvény magyarázata.**“ Irta: dr. Klekner Alajos. Franklin-társulat. Ára 4 K.

„**Az erdőtörvény magyarázata.**“ Irta: ifj. Sárossy-Kapeller Ferencz. Budapest, Weissmann testvérek. Ára 4 K.

„**Erdészeti segédtablák.**“ Megrendelhető a földmivelésügyi min. erdőszámvevőségénél Budapesten. Ára 8 K.

„**Termési tablák.**“ 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse. (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.

„**Rügy- és levélkulcs.**“ Szerkesztette dr. Dietz Sándor. Kókai Lajos könyvkeresk. Budapest. Ára az Orsz. Erd. Egyesület tagjainak 80 fill., nem tagoknak 1 K 60 fill.

„**Magyarország faipara és fakereskedelme.**“ Irta: Engel Sándor. 1882. Grill K. könyvkeresk. Budapest.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések.

1900. évi január hónapban.

A rövidítések magyarázata

ak. = alapítványi kamat; att. = alapítványi tőketörlesztés; k. a. = készpénz alapítvány; Wka. = Wagner Károly alapítvány; Tla. = grf. Tisza Lajos alapítvány; Baa. = Bedő Albert alapítvány; E. a. = Erzsébet királyné alapítvány; t. ny. a. = titkári nyugdíjalap; td. = tagsági díj; ad. = hirdetési díj; ld. = lapdíj; kld. = kedvezményes lapdíj; pk. = postaköltség; Ert. = Erdészeti Rendeleték Tára; ab. = átfutó bevétel; rb. = rendkívüli bevétel; EL. = Erdészeti Lapok egyes füzetei; Npt. = Erdészeti Zsebnaptár; nvt I. = Erdészeti Növénytan I. rész; nvt II. = Erdészeti Növénytan II. rész; OFa. = Ő Felsége fénynyomata arczképe; Ecs = Erdei facsemeték nevelése; Evü. = Fekete Lajos. Az erdei vetésről és ültetésről; Eáh. = Az erdők ápolásáról és használatáról; Eb. = Az erdők berendezése; Ek. = A vágásra érett erdők kihasználása; Ef. = Az erdők felujtása; Eht. = Erdőhasználat; ik. = takarékpénztári időközi kamatok; Ek. = Értékpapírok kamatai; Rz. = Erdőrendezést; FL. = Fölles J. „Legelő-erdők”; M. L.: Márton Sándor; A legelő erdők berendezése stb.; EOT. = Magyar Erdészeti Oklevéltár; Eép. I. 1. = Erdészeti építéstan I. rész (középítéstan) 1. kötet; Eép. I. 2. = Erdészeti építéstan I. rész 2. kötet; Eép. II. = Erdészeti építéstan II. rész (Ut, vasut- és hidépítéstan.)

Befizetések K.	
Aitner János ld.	8.—
Állami számvevőszék ld.	16.—
Ajtay Sándor td.	16.—
br. Ambrózy István ld.	16.—
pk. —.32	16.32
Artner Ferencz ld. 4.— pk. —.10	4.10
gr. Andrássy Aladár ak.	20.—
Arz Károly td.	24.—
Aistleitner Hugó td.	16.—
Artner Ferencz Npt.	2.12
gr. Andrássy Tivadar fenesi erdőhiv. td. 16.— pk. —.32	16.32
Állami rovarfajta állomás ld.	16.—
Allender Frigyes att.	10.—
Bund Károly titkár január havi fizetéséből t. ny. a.	42.—
Betléri urad. erdőhivatal ld. 16.— pk. —.31	16.31
Balogh Ernő td.	4.—
Boecz Géza td.	8.—
Bartha Gábor td. 16.— Eép. 35.40 Ert. 1.80	52.20
Beregszászi erdőhivatal Npt.	10.—
Átvitel 297.37	

Befizetések K.	
Áttétel 297.37	
Bábolnai méneshiv. ig. ld.	16.—
Bauer Endre Npt.	35.12
Buchala Samu Npt.	2.35
Bustyaházi erdőhivatal ld.	224.—
Besztercebányai erdőig. ld.	336.—
Bielek Ede Npt.	2.50
Bükhel Antal Npt.	2.—
Barna György Npt.	4.50
Biók Zoltán Npt.	2.20
Bencsik Sándor Npt.	5.—
Blahos Manó td.	16.—
Bochesa Henrik ld.	4.—
¹ Bauhof Károly td.	16.—
¹ Bögözy Antal td.	11.—
¹ Bund Károly td.	16.—
Blahos Manó Npt.	2.40
Bittner Gusztáv ak. 15.65 Npt. 2.45	18.10
Balogh Vilmos td.	12.—
Baska Imre hd.	5.90
Br.rossnyói erdőgondnokság ld. 16.— pk. —.32	16.32
Binder Vilmos td. 16.— Npt. 2.40	18.40
Átvitel 1063.16	

¹⁾ Az 1899. évi irói tiszteletdíjból.

Befizetések K. Áttétel 1063.16	
Bruhács György Npt.	3.—
Beck József Npt.	3.—
Bálint Ferencz td.	80.—
Balkányi Simon Npt.	3.12
Bossányi István Npt.	2.46
Buby Alfréd lb.	4.—
Blum és tsa Npt.	2.—
Czelvikkel József Npt.	2.30
Gzinczér Károly Npt.	2.—
Csipkay János ak.	16.—
Cseh Bertalan Npt.	2.12
¹ Csoma Gusztáv td.	2.80
Cionca Miklós td.	8.—
Csik Gyula Npt.	8.—
Cilek Ernő nvt. I. 5.60 nvt. II.	
12.—	17.60
Craus Géza hd.	13.10
Dezsényi Jenő td.	4.—
Dömsödy Zoltán Eép. II.	12.50
Dianovszky Pál ak.	16.—
Dobó Jenő td. 16.— Npt. 2.50	18.50
Dobl Miklós td.	16.—
Debreczeni gazd. tanintézet ld.	16.—
Dezső Zsigmond Npt.	8.72
Dobsina város td.	16.—
Domokos Sándor ak.	8.—
Daempf István ak.	32.—
David János Npt.	2.30
Dittert Gyula Npt.	2.50
Drewitzky Nándor Npt.	2.20
Erősdý Bálint td. 50.86 perk.	
24.20	75.06
Ebergényi Béla td.	16.—
Eperjesi erdőhivatal Npt.	10.50
Eresényi Béla Npt.	4.40
gr. Erdődy Imre galgóczi kp.	
irodája néha gr. Migazzy	
Vilmos helyett ak.	15.—
Átvitel 1508.34	

Befizetések K. Áttétel 1508.34	
Egri főkáptalan kld.	6.—
Endersz Frigyes td.	32.—
Florek János td.	6.—
Fábry Alajos td. 18.— Npt. 2.—	20.—
Faragó Béla Npt.	2.12
Fritz Rezső Npt.	12.12
Ferenczi Béla td.	4.—
Fritze Felix Npt.	2.30
Frank József Npt.	3.45
¹ Faragó Béla td.	3.10
Ferenesik Ödön Npt.	4.12
Fischer J. D. hd.	28.—
Fogarasi erdőhivatal Npt.	21.12
Fischl József td.	16.—
Farkas Pál Npt.	2.40
Firbász Adolf Npt.	2.—
Fehér Pál Npt.	9.12
Felsőbánya város td.	16.—
Fritze Bódog td.	10.—
Forgách Gyula rb.	1.—
Geyer H. Viktor Em. 7.— Npt.	
2.— pk. —.72	9.72
Gölniczbánya város td. 16.—	
pk. —.32	16.32
Gölniczbánya város Npt.	2.30
Günther Frigyes td.	16.—
Gintner Bálint Npt.	2.12
Gontkó Ignác Npt.	2.—
Greguss Aladár td.	24.—
Gabnay Ferencz Npt.	2.—
Gruber Károly td. 16.— Npt.	
2.—	18.—
Gulyás Jenő Npt.	9.12
Gyöngyössy Béla Npt.	6.60
Gyöngyössy József td. 16.— pk.	
— .52	16.52
Györke Károly td.	16.—
Geschwind Lipót Npt.	2.40
Gréger Géza td.	16.—
Átvitel 1868.29	

Befizetések K.

Áttétel 1868.29

Guckler Károly td. 16.— Npt.	
2.— — — — —	18.—
Galló József td. — — — — —	16.—
Gerő Virgil Npt. — — — — —	2.40
Gábor Sándor Npt. — — — — —	2.—
Greisinger Gusztáv nvt. I. — — — — —	5.60
Giller János Npt. — — — — —	2.12
G.-sztt.-imrei erdőőri szakiskola Npt. — — — — —	30.—
Gábor Sándor Npt. 10.12 Em. 7.— — — — —	17.12
Hirsch István kld. — — — — —	6.—
Héjas Kálmán td. — — — — —	4.—
Hacher Gyula Npt. — — — — —	2.40
Henel Béla td. — — — — —	16.—
Hering Samu Npt. — — — — —	15.72
Hoznek Gyula td. — — — — —	16.—
Halász Géza ak. 6. — Npt. 2.30	8.30
Havas Ágoston Npt. — — — — —	20.12
Havas János td. 16.— Npt. 2.50	18.50
Hayden Gyula td. — — — — —	16.—
Huszár József att. — — — — —	10.—
Heim János td. — — — — —	8.—
Halász József td. — — — — —	16.—
¹ Hajdu János td. — — — — —	11.30
¹ Hibbján János ak. — — — — —	16.—
Hadik Mihály Npt. — — — — —	3.30
Helf Ferencz Npt. — — — — —	3.—
Hermel Ágoston Npt. 3.40 td. 1.— — — — —	4.40
Hermel Ágoston Npt. pótlás — — — — —	—,72
Herrmann János td. — — — — —	12.—
Hoffmann Henrik Npt. — — — — —	3.—
Holfeld Henrik td. — — — — —	16.—
Husztai főszolgabíró hd. — — — — —	22.80
Herbert János Npt. — — — — —	3.—
Hirsch István és Szalay Ernő 2 Npt. — — — — —	4.—
Hinfner György Npt. — — — — —	10.50
Hirsch Rezső td. — — — — —	8.—

Átvitel 2236.59

Befizetések K.

Áttétel 2236.59

Ihrig Eberhárd Npt. — — — — —	2.—
Ihrig Eberhárd Npt. — — — — —	6.—
Igló város kld. — — — — —	6.—
Imecs Béla td. — — — — —	16.—
Jankó Sándor td. — — — — —	4.—
Jeszenszky Ferencz td. — — — — —	4.—
Janoviczky Zsigmond Npt. — — — — —	2.50
Jolsva város hd. — — — — —	17.10
Joerges A. Eép. I. és II. — — — — —	1147.24
Joerges A. rb. 10.— nvt. I.II. 26.12 — — — — —	36.12
br. Jósika Sámuel ak. — — — — —	20.—
József Ágost főherczeg td. — — — — —	16.—
Jahnke Károly hd. Npt. — — — — —	21.—
Janatka József Npt. — — — — —	3.40
Janatka József Npt. pótlás — — — — —	1.72
Kozma István td. — — — — —	6.—
Kőhalmi főszolgabíró hd. — — — — —	9.82
Kostiálík István Npt. — — — — —	2.40
H. Karácsony Sándor Npt. — — — — —	8.80
gr. Königssegg pénztári hivatala Pruszkán hd. — — — — —	5.10
Korai Frigyes áb. 2.— att. 38.—	40.—
Kacsanovszky József td. — — — — —	8.—
Kócsy János td. — — — — —	16.—
Kallina Károlyt Npt. — — — — —	2.—
Kadácsi Bálint td. — — — — —	16.—
Kecskemét város kld. — — — — —	3.—
Kovács János ld. 8.— pk. —.32	8.32
Körmendy Károly td. 16.— Npt. 2.40 — — — — —	18.40
Krausz Ernő td. — — — — —	16.—
Kronberger Mór és fia td. — — — — —	16.—
¹ Konok Tamás td. — — — — —	3.70
¹ Küzdy Árpád td. — — — — —	5.50
Karánsebesi vagyonsközség és Balás S. Npt. — — — — —	4.50
Karvas Emil könyvekért — — — — —	22.—
Kisjenői főhgi felügyelőség ld. — — — — —	8.—

Átvitel 3759.21

Befizetések K.		Áttétel 3759.21	
Kodolányi Gyula td. 16.— Npt.			
2.50	18.50		
Kudi József Npt.	9.12		
Királyhalmi erdőőri szakiskola			
Npt.	20.12		
Kolozsvári erdőigazgatóság ld.	304.—		
Krasovits Vendel Npt.	3.12		
Kolozsmonostori gazd. tan-			
intézet ld.	8.—		
Karay Ernő Npt.	3.12		
Keszthelyi gazd. tanintézet ld.	16.—		
gr. Közigsegg pénztári hiv. hd.	5.10		
Kapfinger Károly Npt.	3.12		
Kümmerle J. Béla nvt. I. II.	17.60		
Kiss Lajos hd.	20.30		
Kovács Kálmán td.	10.—		
Kudsi erdőgondnokság Npt.	6.12		
Leitner János Npt.	2.12		
Lehoczy György td.	10.—		
Lorentz Jenő Npt.	4.40		
Lugosi erdőigazgatóság ld.	208.—		
Liptóújvári erdőőrizsakisk. Npt.	56.—		
Lugosi erdőigazgatóság Npt.	7.12		
Lux János td.	8.—		
Liptóújvári főerdőhivatal ld.	160.—		
Littfass Viktor nvt. II.	12.—		
Loványi Heribert nvt. II.	12.50		
Langhammer József Npt.	2.40		
Lilge Károly td. 26.— Npt. 2.—	28.—		
Lippai főerdőhivatal Npt.	97.12		
Luibb Sándor ld.	16.—		
Magyar leszámítoló- és pénz-			
váltóbank ik.	1.—		
M.-szigeti erdőigazgat. ÓFa.	174.60		
Molnár Károly ak.	16.—		
Marcon Antal Npt.	2.30		
Martian Livius td.	16.—		
Mölczer Gyula Npt.	4.20		
M.-óvári gazd. akadémia ld.	16.—		
Atvitel 5057.19			

Befizetések K.		Áttétel 5057.19	
Michna Bertalan Npt.	2.40		
M.-szigeti erdőigazgatóság ld.	320.00		
¹ Michalus Sándor ak.	4.90		
¹ Muzsnay Géza td.	16.—		
Michalus Sándor Npt.	2.40		
Mitske Gusztáv td.	8.—		
Mahács Mátyás és Zeller J.			
nvt. I. II.	35.20		
Molnár Imre td. 36.— pk.—	43 36.43		
Möck Ernő Npt.	3.12		
Mezei József ld. 8.— hd.	2.40 10.40		
Makky János Npt.	3.—		
Mikó László Npt.	4.12		
Mauks Vilmos ak.	15.—		
Miháics Miklós ak.	16.—		
Müller Rezső Npt. 3.45 áb. 2.55	6.—		
Municipium könyv vk. váll. Npt.	3.—		
Nagy Géza ld.	4.—		
Nóghé László Npt.	2.40		
Nozdovtetzky Miklós td. 16.—			
Npt. 2.52	18.52		
Nagyvárad erdőhivatal 3 Npt.	6.12		
¹ Nagy Károly Bustyaházán td.	9.46		
Nyiri Dénes td.	10.—		
Neuhöfer és fia hd.	10.50		
Nagyvárad kápt. erdőhivat. hd.	12.30		
Nadhera Pál Eép. I ²	11.32		
Nemes Béla td.	16.—		
Osterlamm Ernő td.	30.—		
Országos Casino ld.	16.—		
Ohlinger Ferencz Npt.	3.12		
Osten grófné E. L.	2.—		
Pörzse József Npt.	3.—		
Podmaniczky Géza Npt.	2.12		
Pártos Vilmos Npt.	2.—		
Pécsi Ottó td.	16.—		
Piller Kálmán td.	16.—		
Pintér Károly Npt.	2.50		
Átvitel 5736.52			

Befizetések K.		Befizetések K.	
Áttétel 5736.52		Áttétel 6119.65	
Pirkhofer Endre td.	16.—	Soóvári erdőhivatal Npt.	87.12
Preszler József td. 48.— Npt.		Schmidt Károly ak.	4.—
2.60	50.60	Schleifer Bertalan td.	16.—
Pavlik József td.	16.—	Schuster Lajos Npt. 2.— Ert.	
Pék József Npt.	8.—	6.12	8.12
Peiszerle József Npt.	2.45	ifj. Sylabba Ernő ld. 16.— pk.	
Puchreiner Henrik td.	16.—	— .32	16.32
Pavlik József Npt.	6.62	Sepsi-szt.-györgyi erdőh. Npt.	32.12
¹ Pászthy Ferencz td.	5.20	Schreter Károly Npt.	2.—
¹ Payer Sándor ak.	2.40	S.-szt.-györgyi erdőhivatal hd.	9.10
Papp Sándor Npt.	2.40	Spotkovszky József Npt.	2.50
Pfundtner Károly td.	16.—	Székelyudvarhelyi erdőh. Npt.	28.12
Péch Kálmán ak.	2.—	Szifft Gyula td. 8.— Npt. 2.—	10.—
Pintér Károly Npt. pótlás	— .62	Szuchevich Sándor ak. 15.—	
Pilász Endre Npt.	2.40	perkv. 21.—	36.—
Pilz Ottó td.	16.—	Skrbek Károly td.	16.—
Pomárius Alfréd Npt.	2.40	Szentimrey Dániel Npt.	4.60
Paulik Andor Npt.	2.12	Somogyi Ferencz td. 16.— pk.	
Pecz Ármin Npt.	3.12	— .32	16.32
Petykó Antal td.	16.—	Szabadelvű kör ld.	16.—
Pécsi Ottó Npt.	2.40	Soóvári erdőhivatal ld.	208.—
Peltzmann Adolf td.	8.40	Steller Ede td.	4.—
		Steller Ede Npt.	2.40
Rumann Ernő td.	48.—	Szeniczky Gyula td.	16.—
Ruttkay Géza att.	10.—	Schmidt Arthur Npt.	10.12
Rozinszky László Npt.	2.30	Szászsebesi erdőhivatal ld.	160.—
Reithofer Ferencz Npt pótlás	— .52	Szecsey Lajos Npt.	2.20
Rosenstingl Antal td.	16.—	Székely Adolf Npt.	3.50
Reschner Rezső td.	10.—	¹ Spettmann János td.	16.—
Rappensberger Andor Npt.	4.—	¹ Szentimrey Dániel td.	5.—
Rác Vendel td.	16.—	Szarkássy János Npt.	2.12
Reiter Lajos Npt.	12.12	Skorpil Ede Wka	2.—
Répászky István Npt.	2.12	Solymossy Ferencz Npt.	2.30
Rosenberg Rudolf Npt.	3.12	Solymossy Ferencz td.	20.—
Rajzinger Antal hd.	8.30	Szászsebesi erdőhivatal ld.	16.—
Ringeisen Lajos td. 16.— Npt.		Szabó Ferencz td.	16.—
2.40	18.40	Sengstschmidt Frigyes td. 16.—	
Roth Ignác Npt.	3.12	Npt. 2.45	18.45
Ráczkevei uradalom td. 16.—		Strnád Mihály nvf. I.II.	17.60
Npt. 2.45 ab. 3.55	22.—	Sóltz Gyula Npt.	2.—
Ruttkay Géza att.	10.—	Sztaváts Norbert Npt.	2.—

Atvitel 6119.65

Atvitel 6949.66

Befizetések K.	
Áttétel 6949.66	
Szeesödy József nvt. II.	12.50
Sasvári cs. és kir. intézettség td.	16.—
Skorpil Ede Npt. 2.12 Em. 7.—	9.12
Szalay József Npt.	6.60
Szemők Pál td.	32.—
Szabó Antal Npt.	3.—
Szabó Ignác td.	20.—
Selmeczbánya város Npt.	2.12
Stromszky László Npt.	2.40
Szászvárosi erdőgondnok. Npt.	8.12
Szücs M. János ld.	8.—
Somogy várm. főpénztára áb.	4.60
gr. Tisza Lajos alapítványkamat- taiból 1899. évben fel nem használt rész	
.....	35.—
Teknős András Npt.	6.—
Temesvár város ak.	16.—
Trebusai erdőgondnokság Npt.	6.12
Terray Gyula td.	16.—
Theisz Mihály ld. 16.— pk. — .52	16.52
Tirts Rezső Npt.	2.20
Tordony Gusztáv td.	8.—
Török Ödön Npt.	2.12
¹ Téglás Károly td.	16.—
¹ Tomasovszky Imre td.	15.80
Tavassy Lajos td. 8.— Npt. 6.72	14.72
Tungli János Npt.	3.12
Topánfalvai járási erdőg. Npt.	10.60
Tanádi Emil Npt.	2.40
Tauber Ödön td.	10.—
Ulreich Gyula td.	
.....	8.—
Urbán Gyula Npt.	2.50
Ungvári főerdőhivatal ld.	112.—
Ungvári erdőhivatal Npt.	10.—
Uitz Mátyás td.	10.—
Ujbánya város Npt.	11.12
Átvitel 7408.34	

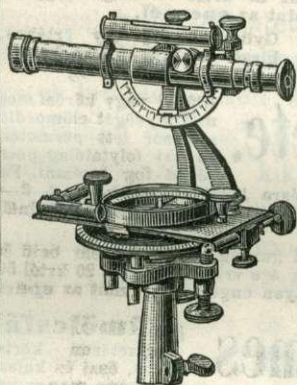
Befizetések K.	
Áttétel 7408.34	
Vajdahunyadi erdőgondnokság Npt.	8.12
Vermes Aladár td.	16.—
Vinkovcei főerdőhivatal Npt.	17.12
Vaszil János ld. 12.— pk. — .32	12.32
id. Várjon Géza att.	200.—
Vaitzik Gyula td. 16.— nvt. I. 5.60 nvt. II. 12.— Eht. 12.— Em. 7.— Npt. 2.—	54.60
¹ Vaitzik Emil td.	9.—
Vály Ferencz td.	10.—
Vasvár—szomhathelyi székes- káptalan kld.	6.—
Vidor Ignác Npt.	4.12
Vuculescu József Npt.	3.45
Vukovic Péter td.	16.—
Vázsonyi Henrik td. 16.— Npt. 2.30	18.30
Varga János td.	10.—
Wenk Ferencz td.	
.....	16.—
Winkler Ferencz Npt.	4.12
Würsching Frigyes ak.	16.—
Woher Jenő Npt.	2.40
Weitzer János Npt.	3.12
Zathureczky Vilmos td.	
.....	4.—
Ziegler Mihály ŐFa.	7.12
Zimmermann Gusztáv Npt.	2.40
Zimann Ede Npt.	6.40
Zankó Emil td.	16.—
Zachár Gyula td. 16.— pk. — .30	16.30
¹ Zivuska Jenő td.	16.—
Zuszkín Károly att.	73.84
Zsarnóczai erdőhivatal ld.	128.—
Zalatnai erdőgondnokság Npt.	24.12
Zikeli György Npt.	2.10
Január hóban összesen 8.131.29	

Hirdető-melléklet az „Erdészeti Lapok” 1900. évi II. füzetéhez.

Az „Erdészeti Lapok” mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronként nyolczvan (80) fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig, soronként hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenkint negyven (40) fillér számíttatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számíttatnak.



Egyetemes busszóla-műszereket és erdei busszólákat

optikai távolságméréssel.

Ár 65 frttól felfelé.

Mérő-asztalokat nézgesvonalzókkal, mérő-szalagokat, faáttalókat, rajzeszközöket, területmérőket (planiméter), valamint mindennemű földmérési műszereket készít a legpontosabb kivitel biztosításával

NEUHÖFER és FIA

csász. és kir. udvari látszerész- és műszergyáros

Bécs, (I., Kohlmarkt 8.)

Kimerítő illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. Javításokat leggyorsabban és legpontosabban teljesít. Mindenféle műszerből készletet tart.

(1.)

K Ö R I S F Á T

FEHÉR, SZIVÓS ANYAGOT, KERESÉK

azonnali megvételre.

Czím: **ERICH FROST. Breslau**

(2 VI 6)

Holzimportgeschäft.

Bor.

1-4 éves homoki ó-schiller vagy fehér bor-erősség és év szerint, 100 literenként 22-24-28-32 frt. Ujbor (fejtve) minőség szerint 16-18-20-24-28 frt. **Tessék „Borárjegyzéket” kérni.** Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron számítatik föl, s ugyanily árral 6 héten belül, bérmeníve, utánvét nélkül, sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz juttatom, erről jó hírnevem nyújt kezes-éget. **Borüzlethez 20-40.000 forinttal 12-14 százalék jövedelem biztosítása mellett társ kerestetik.**

Nemes eperfa ojtvány.

25 frtnál 25 százalék, 50 frtnál 33 százalék, 100 frtnál 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két, mint a több lábúak egyaránt szeretik; kitűnő pálinka is főzhető belőle. Ceglédén igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birsojtványok.

kik ezer számra ültetik, mert rendkívül hamar teremnek, gyümölcsük kedves, sokáig eláll, magas árral értékesíthető és sokféleképen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engemény adatik, mint az **epernél.**

Lasponya ojtványok.

Gyümölcse ép oly értékes, mint a bírsé. s fája ugyanolyan áron adatik el.

Spanyol meggy fekete.

[Pándi vagy körösi meggy.] Termékenységet előmozdítandó, háromszor lett permetezve, s így ha azt folytatólag permetezzük, bőven fog teremni. Fája egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-2-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az **epernél.**

DIÓFA.

A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belüli és könnyű töretű, 2-3-4-5 éves diófák ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az **epernél.**

Minden másféle nemes

gyümölcsfák,

nevezetesen körte, alma, szilva, őszli és kajszinbarack, cseresnye, meggy, szelid gesztenye, lasponya magas dereku és törpe állásukban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok

és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajcár árral.

2-3-4-5 éves élet-erős példányokban, azok kora

Mindenféle vadoncok

erősség szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig ezrenként.

Kerti eszközök.

Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült **horo ók** (sarabolók), szőlő **ültető vasak**, továbbá kerti **fűrészek**, **ollók**, **görbeshemző és ojtó kések**, ezenfelül **jelfa és ojtó kenőcs** igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László föld-, szőlő- és faiskola birtokos **Ceglédre.**

Kocsántalan tölgyfymakkot (*Quercus sessiliflora*) ajánl 65—70^o/_o-os csiraképesség biztosítása mellett, **egy igen előnyösen fekvő magyarországi vasutállojánál**, az **olcsó szállításra** való tekintettel **nagyon jutányos áron**, azonnali vagy (idejében tett előjegyzésre) **tavaszi szállításra is: Goldschmidt és Reich, Sissek.** Nagyobb mennyiség vásárlásánál külön engedmény. (3. IV. 4.)

Több százezer 2 éves, szép növésű, feketefenyő-csemete **jutányosan eladó.**

Bővebbet Budapest, I., Retek-utca 44—46.

(4. II. 2.)

Erdészeti iroda,

Pályázat erdőőri állásra. 25⁴/5/1899. sz. — Sz.-György szab. kir. városnál rendszeresített és lemondás folytán megüresedett és szabályszerű nyugdíjra igényt nyújtó egy II-od oszt. erdőőri állásra pályázatot hirdetek. Ezen állás járandósága évi 200 frt fizetés, 20 frt ruhaátalány és 8 m³ II-od oszt. bükkfa.

Felhivom azokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1879: XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt minősítvénynyel felszerelt és sajátkezüleg irt **folyamodványukat** hozzám 1900. évi márczius hó 15.-éig adják be, később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Magyar- és **tót nyelven** kívántatik. Sz.-György, 1899. évi december hó 6.-án. *Jánoska Gyula*, polgármester. (5. II. 2.)

Egy erdőőr, ki a vadászatban jártas s az erdészeti teendőket is pontossággal végzi, 11 év óta ugyanazon minőségben működik grófi uradalmon; kiszolgált katona és csendőr, állást keres, állás-változtatás céljából. Czim a kiadóhivatalban. (6. II. 2.)

Pályázat erdőgyakornoki állásra. A nagyvárad i. sz. püspökségi uradalom erdőhivatalánál alkalmazott erdőgyakornoki állás előléptetés folytán megüresedvén, az arra pályázók felhivatnak, hogy a keresztlevéllel, záradékolt indexxel és esetleg szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket, az uradalmi igazgatósághoz czimezve, alólirott erdőhivatalnál márczius 15.-ig nyújtják be.

Évi illetmények:

1. Készpénzfizetés	500	frt
2. Lakbér	120	„
3. 12 ürméter fa	40	„ értékben
4. Külső szolgálatnál	2	„apidij
5. Százalék	40—50	„

Nagyvárad, 1900. január 22.-én. *Urad. erdőhivatal.* (7. II. 2.)

Tavaszi ültetéshez eladunk 50 ezer darab erős 2 éves kocsános tölgycsemetét; esetleg cserébe elfogadunk kocsántalan tölgycsemetét. *Uradalmi igazgatóság* Gácson, Nógrádmegye. (8. II. 2.)

Eladó facsemeték. Arad város tözsomszédságában a következő csemeték eladók: erdeifenyő (40—60 cm. magas) 9000 drb., ezre 8 korona, vörösfenyő (100—150 cm. magas) 4000 drb., à 15 K., thuja (40—50 cm.) 500 drb., 20 K., nyirfa (150—200 cm.) 500 drb., 10 K., rezgőnyár (150—200 cm.) 500 drb., 10 K., tölgy (100—150 cm.) 8000 drb., ezre 10 K., éger (200—250 cm.) 2000 drb., ezre 10 K., gleditschfa (100—150 cm.) 7000 drb., ezre 15 K. Közelebbi felvilágosítást *Sarlot Domokos* ad Aradon. Az árak kiemelés és csomagolás nélkül értendők. (9.)

Pályázat erdészi állásra. Gróf Francken Sierstorpff-féle uradalomban elhalálozás folytán megürült erdészi állásra f. évi ápr. 1. — vagy május 1-ére pályázat hirdettetik. Az állás a következő díjazással van egybe kötve: készpénz 1080 K., lakás, földek, rét és gyümölcsös kert, szabad fűtés, egyenruha. 6 drb. szarvasmarhának erdei legelő. Nyugdíjra 3% fizetendő. 1 évi próba-idő. Pályázhatnak jelesen képzett 30—36 éves, egészséges, róm. kath. vallásu, a hegyi szolgálatra alkalmas, az erdészeti és vadászati teendőkben, valamint a német nyelvben kellő jártassággal bíró egyének. Pályázók sajátkezüleg német nyelven irt folyamodványokat és bizonyítványokat (másolatban) alulírott erdőmesteri hivatalhoz küldjék be. Szokolya-Hutta, (Hontmegye.) 1900. jan. 27. *Przihoda Pál*, urad. erdőmester. (10.)

Bükkfa törzsek eladása! Az ivaneczi kir. kerületi előjáróságnak, az 1899. évi december hó 28-án 10010. szám alatt, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány 1898. évi július hó 20-án kelt 17446. számú végzése értelmében kiadott engedélye folytán eladásra kerül az ivaneczi vasuti állomástól 4 klméternyi távolságban lévő 21792 drb. hasított és fűrészárura alkalmas bükkfatörzs 34375 m^3 tartalommal és 91140 korona becsértékkal. A fekvés és talaj a kifüvarozásra kiválólag alkalmas. Munkaerő olcsó. A vevőnek esetleg a fennálló és állandó vizierővel bíró malom is bérbeadtatik.

Közelebbi értesítést nyújt és a becsérték 10⁰/o-kával felszerelt és a felzeten „Ajánlat bükkfa törzsekre“ felirással ellátott ajánlatokat márczius hó 28. napjának déli 12 óráig átveszi a tulajdonos, B. nemes Kukuljevics, Ivanczén, posta: Ivanecz, Varasd mellett.

(11.)

Árverési hirdetmény. A nagyméltóságu földmivelésügyi magy. kir. minister 1899. évi 71246—I/2. szám alatt kelt rendeletével, Jakoris község volt urbéresei erdejéből mintegy 23'95 kat. holdon álló, mintegy 3960 tömköbméterre becsült jegegyefenyő (haszonfa és tűzifa) fatömeg eladása engedélyeztetvén, a nyilvános szóbeli árverés folyó évi márczius hó 12-én délelőtti 11 órakor Jakoris község (Sáros vármegye) birájának házában fog megtartatni.

Kikiáltási ár 15800 K.

Bánatpénz 1580 K.

Kihasználási idő 1901. évi december hó 31-ig tart. Utóajánlatok egyáltalában el nem fogadtatnak. Árverési feltételek Jakoris község volt urbéreseinek elnökénél és az eperjesi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők. Jakorison, 1900. évi január hó 29-én. *Gajdos János*, a volt urbéressek elnöke.

(12.)

Pályázat erdészi állásra. 220/1900. sz. — Egy hontmegyei uradalom számára fiatal, akadémiai végzettséggel bíró erdész keresetik. Nőtlen ember előnyben részesül. Pályázók kéretnek, hogy fizetésre vonatkozó igényeiket folyamodványukban jelöljék meg, mely e lapok kiadóhivatalához küldendő.

(13.)

Árverési hirdetmény. 465/1900 sz. — Szebenvármegye Ujegyház község tulajdonát képező „Unterer Wald“ nevű erdőrészben mintegy 192 khold területen leszámozott 50—130 cm. mellmagasságban mért átmérőjű mü-, haszon- és tűzifának alkalmas tölgyfa f. évi márczius hó 5-én d. e. 10 órakor alólirott nál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 37735 K. --- f.

Bánatpénz 3773 K. 50 f.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiírt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek az alólirt főszolgabirónál, illetve a m. kir. állami erdőhivatalnál Nagyszebenben a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ujegyházán, 1900. évi február hó 5-én. *A járási főszolgabíró.* (14.)

Eladó tölgy- és fenyőfa-csemete. 125/1900. sz.

Kőszeg sz. kir. város csemete-kertjében termelt

40000 drb.	2—3 éves fenyőfa-csemete	ezrenként 12 K.
70000 „	2—3 „ tölgyfa „	„ 7 „
5000 „	5 „ 1 m. magas fenyőfa-csemete	„ 14 „
7000 „	5 „ 80 cm. „	„ 12 „

eladó.

Ezen árakban a kiszedés és csomagolás bennfoglaltatik. Kőszegh, 1900. február hó 8. *Kovács Antal*, gazdas. felügyelő. (15.)

Hirdetés. A kigyósi uradalomban eladásra kerül 4000 drb erdeifenyő csemete (*Pinus silvestris.*) 1—2²/₄ méter magas — ára drb-ként egy korona.

Továbbá 1000 drb luczfenyő csemete (*Abies excelsa.*) 1²/₄—3 méter magas — ára drb-ként 1 korona 20 fillér. Vasuti állomás helyben; posta Békés-Csaba, Békésmegye. Venni szándékozók forduljanak a kigyósi uradalmi intézőséghez. (16.)

Árverési hirdetmény. 1057/1900. sz. — Alulírott főszolgabíró közhírré teszi, miszerint a nagyméltóságu földművelésügyi magy. kir. ministériumnak 1899. évi 92,355/I—3. b) számú rendeletével

az ignéczi gk. egyház erdejében rendkívüli kihasználásra engedélyezett területen lévő 1205 darab (egyezerkétszázöt) — műszaki czélokra alkalmas — tölgytörzs folyó évi márczius hó 20-ik napján d. e. 10 órakor az ignéczi gk. esperes-lelkész házában tartandó és zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni. A szóban lévő tölgyfák átlagos becslési adatai következők:

25—30 cm.	mellmagassági vastagságu törzs van	214 drb
30—35 cm.	" " " "	165 drb
35—40 cm.	" " " "	178 drb
40—45 cm.	" " " "	189 drb
45—50 cm.	" " " "	166 drb
50—60 cm.	" " " "	186 drb
60 és több	" " " "	107 drb

Átlagos — műszaki czélokra alkalmas — rönkö hossz (15 cm. felső átmérőig) 9.4 méter, átlagos mellmagassági átmérő 45 cm. átlagos műszaki fatartalom 1.16 m³.

Kikiáltási becsérték a tűzifával együtt 23,756 korona azaz huszonháromezerhétszázötvenhat korona.

Bánatpénz a becsérték 10%-a.

A részletes árverési feltételek a latoreczai járás főszolgabírói és a munkácsi magy. kir. erdőgondnoki irodában, továbbá az ignéczi esperes-lelkéshi hivatalnál betekintheők.

Az erdő sikon, állami utvonaltól 5 kilométernyi és a munkácsi vasutállomástól — állami uttól — 16 kilométer távolságra esik. Oroszvéig, 1900. február hó 16.-án. — *Dercsényi Miklós*, főszolgabíró. (17)

Pályázat erdőőri állásra. 500/1900. sz. — Ujbánya sz. kir. s bányavárosánál egy 550 korona készpénz fizetés, szabad lakás, esetleg 80 korona lakbér, 28 ürkbmt. házhoz szállítandó kemény tűzifa s az erdőőr által feljelentett erdei kihágásokból befolyt kárösszegek $\frac{1}{3}$ -ából álló javadalmazással, — véglegesítés esetén — nyugdíjjogosultsággal járó erdőőri állomás töltendő be.

Az állás ezidei április hó 1-ével lévén elfoglalandó, pályázók felhivatnak az 1879. évi XXXI. t.-cz. előirta minősítésüket hitelesen igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1900. év márczius hó 20.-ig a város polgármesterénél nyújtani be.

A kinevezendő erdőőr csak egy próbaév letelte után — ha az állás betöltésére alkalmasnak találtatott — fog véglegesíteni s a városi nyugdíjgyesület kötelékébe felvétetni. Ujbányán, (Bars-megye) 1900. február hó 16. — *A polgármester.* (18)

Pályázat erdőőri állásra. 194/1900. sz. — A znióváraljai egyetem alapítványi uradalmi erdőgondnoksághoz tartozó vriczkói II. számú, évi 480 kor. fizetés, szabad lakás, 18 ürm³ kemény dorong tűzifa, két hold föld s a szabályszerű legeltetés élvezetével egybekötött IV. osztályu erdőőri állomásra ezennel pályázat hirdetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37) §-ában követelt szakképzettségüket, állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen kívül erős, ép testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőkéességüket megyei főorvos, vagy honvéd orvos által kiállítandó bizonyítvánnyal; továbbá a hivatalos magyar nyelvben szóban és írásban való tökéletes, a tót nyelvnek pedig a szolgálatban megkívántató szóbeli birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 1-éig alulírt erdőgondnokságnál (Turóczmegye) nyujtsák be. Az állás folyó évi május 15.-éig elfoglalandó. Znióváralja, 1900. február 19. — *Znióváraljai m. kir. közalap. erdőgondnokság.* (19)

Pályázati hirdetmény. Méltóságos Gróf Festetics Pál böhöneyi uradalmában szakvizsgázott erdőőr, ki a fáczántenyésztésben és kártékony vad pusztításban egészen otthonos, 1900. év október hó 1-ére felvétetik alábbi javadalmazással: készpénz 360 korona, buza 6 hektoliter, rozs 10 hektoliter, árpa 2 hektoliter, tengeri 2 hektoliter, 2 drb marhatartás és 2 göbetartás legelőre. Szabad lakás, 1 hold földiletmény és szabad tüzelőfa, valamint a rendszerezített löpénz kártékony vad után.

Pályázók bizonyítványmásolatokkal ellátott kérvényüket alant-irthoz küldjék be f. é. május hó 15.-éig. Böhönye, (Somogy megye). 1900. február 17-én. — *Mayer Gyula*, uradalmi főerdész. (20)

Csemeteeladás. Nagyobb mennyiségű erőteljes kocsános tölgy-csemete, 2 éves, csomagolva és a helybeli vasuti állomáshoz szállítva, 1000 darabonként 6 koronáért eladó. Megkeresések alólirott-hoz czimzendők. Böhönye, (Somogy megye) 1900. február 17. — *Mayer Gyula*, uradalmi főerdész. (21)

Magyar Fenyőmag Pergető Gyár

erdészeti magkereskedés

Faragó Béla,



Zala-Egerszegen.

Ajánl mindennemű hazai s külföldi legmagasabb
csiraképességű tű- és lomblevelű

erdei vetőmagvakat

tölgymakkot s gyümölcsfa magvakat

Kitüntetve, diszoklevél, arany s ezüst éremmel s számos erdészeti
hatóság elismerő nyilatkozatával.

— **== Árjegyzéket bérmentve. ==** —

(22)

Erdőőr, ki erdőőri szakiskolát végzett és szakvizsgát tett, vadászatban, fáczántenyésztésben teljesen jártas, feddhetlen életű, minden tekintetben megbízható, állást keres. Czím a kiadóhivatalban.

(23)

Árverési hirdetmény. 498/1900. — Mely szerint a bilkei köz-birtokosság Dubrova nevű erdejében az 1895—1898. évre esedékes vágások vagyis 59.7 kat. hold, a természetben is megjelölt területen, tulnyomólag 15—30. cm. mellmagasságú átmérővel bíró tölgytörzsek 4221. m³-re becsült fatömeg 16364 korona becsár,

mint kikiáltási áron felül a legtöbbet ígérőnek a bilkei jegyzői hivatalban 1900. év márczius 6-án d. e. 9 órakor kezdődő árverésen, illetékes erdészeti bizottság 443/99. sz. határozatában és a közbirtokosság által megállapított feltételek mellett el fog adatni.

(12) Árverelők kötelesek a kikiáltási ár 10⁰/₀-át készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban lefizetni, szóbeli árverés megkezdése előtt 10⁰/₀ — bánatpénzzel szabályszerűleg felszerelt zárt ajánlatok, melyben a felajánlott ár számmal és szóval kiírandó, valamint hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek tartja, — elfogadtatnak, ellenben, utó avagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Árverési feltételek a bilkei közbirtokosság elnökénél, valamint a felvidéki járás szolgabírói hivatalánál, hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ilosva, 1900. február hó 8-án. *Komlóssy*, főszolgabíró. (24)

Csemeteeladási hirdetemény. Mintegy 200.000 drb kétéves, kocsányos tölgyesemete ezrenként 8 koronával, csomagolva s a legközelebbi vasuti állomásra szállítva eladó. Vaiszló, 1900. évi február hó. *Közalapítványi m. kir. erdőgondnokság.* (25.)

Árverési hirdetemény. 4613/1899. sz. — A liptóújvári m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó fenyőházai erdőgondnokságban az 1900—1909, azaz 10 (tiz) egymás után következő évben évenként kihasználás alá jövő mintegy 1500—2000 ürköbméter műszaki célokra felhasználható és gyérités útján a vállalkozó által kitermelendő fenyőfa, azonkívül esetleges kívánságra az ugyanazon területeken található bükk- és más lombfa tövön való eladása, — továbbá a fenyőházai leégett fahuzalgyári épület és tartozékai, a leégett raktári épület a 23., 24. és 26. számú munkáslakházak és tartozékai a rakodóval és földrészletekkel együtt és végre a volt fahuzalgyárhoz tartozó vizierő bérbeadása iránt 1900. évi márczius hó 20-án d. e. 10 órakor Liptóújvárott a főerdőhivatal hivatalos helyiségében, zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az árverési és szerződési feltételek a földmivelésügyi m. kir. ministerium erdészeti főosztályában, a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalban és a fenyőházai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

A megállapított feltételektől eltérő avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Lipitújvárt, 1900. évi február hó. *A m. kir. főerdőhivatal.* (26.)

A „Pátria” irod. vállalat és nyomdai részvény-társaságnál

Budapest, Köztelek

a következő gazdasági szakmunkák olcsón beszerezhetők:

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR 1900. évre. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában czimvel egy diszesen s teljesen vászonba kötött, naptár részzel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alaku egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat. Ára diszesen bekötve 75 kr., portómentes megküldéssel 85 kr.

BAROMFI HIZLALÁSA és a hizott baromfi értékesítése. Irta: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület megbízásából Hreblay Emil állatteny. magy. kir. felügyelő. 45 szövegközi képpel, csinos vászonkötésben. Ára portómentes küldéssel 85 kr.

AZ UJLAKI URADALOM ÜZLETI BERENDEZÉSE az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában, a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár.

EGYSZERŰ GAZDASÁGI SZÁMVITEL. Irta: Susehka Richárd, a magyaróvári gazd. akadémia intézője. Az O. M. G. E. által 1000 frt pályadíjjal koszorúzott pályamű. Bolti ára csinos vászonkötésben 3 frt. Kedvezményes áron portómentes küldéssel csinos vászonkötésben 2 frt 30 kr.

A SERTÉS JAVÍTÁSA ÉS HIZLALÁSA gazdák és hizlálók használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A MESTERSÉGES BOROK KÉSZÍTÉSÉNEK forgalomba hozatalának tilalmáról szóló Törvény. Magyarázó jegyzetekkel ellátta: dr. Lónyai Ferencz. Ára 80 kr.

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR. Megjelenik minden évben. Szerkeszti Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. titkárai. Ára 1 frt 60 kr.

A MEZŐGAZDASÁGRÓL ÉS MEZŐRENDSÉGRŐL szóló 1894-dik évi XII-dik törvényezikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

I. KÁTE KÖZSÉGI MEZŐ- ÉS HEGYŐRÖK SZÁMARA. A mezőgazdaság és mezőrendésről szóló 1894. évi XII-ik törvényezikk alapján összeállítva. Ára portómentes küldéssel 20 kr. **II. KÁTE AZ URADALMI CSÓSZÓK SZÁMARA.** Ára portómentes küldéssel 20 kr. Összeállította: dr. Balkay Béla. Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

AZ UTMESTEREK KÉZIKÖNYVE javított és bővített kiadása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium megbízásából. Ára portómentes küldéssel 1 frt 40 kr.

Az „Erdészeti Lapok“ 1900. évi II. füzetének tartalma.

Oldal

A bükkfalpfák telítéséről, különös tekintettel az államvasutak szükség- letére. Irta: <i>Molnár Gyula</i>	69
A francia szarvasgomba előfordulásáról hazánkban. Irta: <i>Pölöskey József</i> , okl. erdész	84
Egyesületi közlemények. I. Az Országos Erdészeti Egyesület 1900. évi január hó 20.-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve. — II. Kérelem. — III. Kérelem az új vámtarifa elő- készítése ügyében	89
Irodalmi szemle: Az akác. — Tutaj a Csendes Oceánon. — (Közli: <i>Kolossy Imre</i> .) — Amerikai fák nevei. (Közli: <i>Szerednyei</i> .) — Közgazdasági Lexikon. — Magyarország madarai. — Aquila. — Erdőn-mezőn	98
Vadászati tárcza. Tapasztalatok a borz életmódjáról. Irta: <i>Ajtay Jenő</i>	107
Külföldiek: A kopár és vízmosásos területeken teljesített erdősi- tések állami segélyezése. — A párisi nemzetközi erdészeti kon- gresszus. — Közönséges avarhanga. (Közli: <i>Nagy Károly</i> .) — Az amerikai kőris. (Közli: <i>Lenhard Antal</i> .) — Az erdészeti felső oktatás Horvátországban. (Közli: <i>Pászthy Ferencz</i> .) — Amerika kivitele. — Emlékezetes fák megkimélése. — M. kir. állami gazda- sági gépkísérleti állomás. — A m. k. mezőgazdasági muzeum. — Jutalmazás. — Az „Országos Méhészeti Egyesület.“ — Hreblay Emil művei. — Halálozás	111
Változások az erdészeti szolgálat körében	123
Egyesületi hirdetések	124
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések. (1900. évi január hóban)	127
Hirdető melléklet	I—XI.